

The cover features a composite image. The top half shows a misty, forested mountain landscape. The bottom half shows a close-up of a green, five-lobed leaf with water droplets, resting on a grey, rocky surface. Several red-painted animal tracks, including a large bear track and several smaller deer tracks, are visible on the rock. A white diagonal line separates the misty forest from the rocky ground.

**Statusrapport for dyrelivet
i det foreslåtte verneområdet
på Dovrefjell i Oppdal
kommune, Sør-Trøndelag**

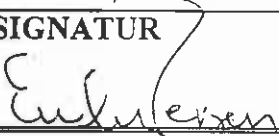
3/96

Rapport

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Miljøvernavdelingen
Statens Hus
7005 Trondheim
Tlf. 73 94 90 11 Telefaks 73 94 92 55

Rapport

Nr. 3 - 1996

TITTEL	DATO
Statusrapport for dyrelivet i det foreslåtte verneområdet på Dovrefjell i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag	24.06. 1996
FORFATTER/SAKSBEHANDLER	ANTALL SIDER
Ingunn Høyvik	50
ANSVARLIG SIGNATUR	OPPLAG
Endre Persen 	250
EKSTRAKT Rapporten gir en status over dyrelivet innenfor den delen av det foreslåtte verneplanområdet på Dovrefjell som ligger i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag. Det er gitt en beskrivelse og kartfesting av 20 enkeltområder som er klasifisert som svært viktige eller viktige viltområder. Jerv, moskus og villrein er sentrale arter i området og disse har derfor fått spesiell omtale. Det er også gitt en sammenstilling av ferskvannsfaunaen og insektfaunaen slik dette er kjent i dag. Rapporten gir en status over truede og sårbare arter som opptrer regelmessig innenfor det foreslåtte verneplanområdet, med angivelse av faktorer som har negativ virkning på de enkelte artene.	

STIKKORD

KEYWORDS (max 5)

foreslått verneområde verdifulle viltområder Truede og sårbare arter	suggested nature protection area valuated wildlife areas threatened species
--	---

ISBN 82-7540-087-2

FORORD

Foreliggende rapport er utarbeidet som et ledd i verneplanprosessen på Dovrefjell. Rapporten gir en status for dyrelivet i den delen av verneplanområdet som ligger i Oppdal kommune. Den vil være en del av det faglige grunnlaget for utformingen av verneforslaget, og videre vil den kunne bli et nyttig redskap i forvaltningen av området etter et endelig vernvedtak.

Rapporten er sammenfattet av Ingunn Høyvik. Det som er skrevet om de dyregruppene som omfattes av viltloven bygger for en stor del på rapporten "Viltet i Oppdal kommune". Denne rapporten ble laget av Oppdal kommune i forbindelse med revideringen av kommunens viltkart. I tillegg har Bjørn Rangbru, miljøvernadv. hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, gitt mange innspill, spesielt om villrein og truede og sårbare arter. Ingvar Korsen, miljøvernadv. hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har gitt opplysninger om ferskvannsfauunaen. Jon O. Solem, zoologisk avd. ved Vitenskapsmuseet i Trondheim, har vært til stor hjelp med å finne litteratur om insektfauunaen i området. Han har også bidratt med supplerende opplysninger om både insekt- og ferskvannsfauunaen. Arne Jakobsen, miljøvernadv. hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, har lest korrektur og ellers kommet med råd og kommentarer underveis i arbeidet. Layout og illustrasjoner er utført av Trond Haugskott. Det rettes med dette en takk til disse og alle andre som på noen måte har gitt bidrag til rapporten.

Trondheim, 24. juni 1996

Endre Persen
Seksjonsleder

INNHold

1. Innledning	3
2. Materiale og metode	4
2.1 Beliggenhet	4
2.2 Kildemateriale	5
2.3 Utvelgelse av områder og arter	5
2.4 Definisjoner/forklaringer	6
3. Naturgrunnlaget	7
3.1 Geologi	7
3.2 Landskap	7
3.3 Klima	8
3.4 Botanikk	8
4. Verdifulle viltområder	9
4.1 Svært viktige viltområder	9
4.2 Viktige viltområder	13
4.3 Kjerneområde for jerv	15
4.4 Leveområde for moskus	17
4.5 Villrein	19
4.6 Ferskvannsfauna	25
4.7 Insekter	27
5. Status over arter i det foreslåtte verneområdet	32
5.1 Fugl	32
5.2 Amfibier og krypdyr	37
5.3 Insektetere og flaggermus	37
5.4 Hare og gnagere	37
5.5 Rovdyr	37
6. Status over truede og sårbare arter som opptrer regelmessig innen det foreslåtte verneområdet	38
7. Litteratur	40

1. INNLEDNING

Statens Naturvernråd

Dovrefjell ble vernet som nasjonalpark 21. juni 1974. Området utgjør en todelt nasjonalpark, på tilsammen 256 km², med to landskapsvern-områder imellom. I løpet av de siste årene har det skjedd en sterk reduksjon i det totale areal av urørte naturområder, og da særlig i Sør-Norge. Med bakgrunn i dette konkluderer Statens Naturvernråd (SNR) med at det haster å sikre større representative naturområder for fremtidige generasjoner.

Landsplan for nasjonalparker i 1986

SNR fikk i 1982 i oppdrag av Miljøverndepartementet å utarbeide en landsplan for nye nasjonalparker og andre større verneområder. Rådet la fram sin innstilling i 1986, og foreslo en utvidelse av Dovrefjell nasjonalpark mot nordvest, til en Dovrefjell/ Sunndalsfjella nasjonalpark. Den foreslåtte utvidelsen var på totalt 895 km², hvorav 300 km² i Sør-Trøndelag. Formålet med denne utvidelsen skulle være å gi en nasjonalpark med mange nye kvaliteter. Området er særlig viktig som intakt høyfjellsøkosystem.

Dovrefjell er ikke et veldefinert område. Ved framlegging av forslaget foreslo komiteen i Stortinget derfor at det skulle legges en økologisk funksjon til grunn for avgrensningen. Med bakgrunn i at villrein-stammene i området (Snøhetta-, Knutshø- og Rondanestammene) er den eneste opprinnelige gjenlevende fjellrein, ble det foreslått at reinen, som økologisk nøkkelart, skulle være ledende for den geografiske avgrensningen av området.

Referanseområde

På bakgrunn av vedtaket i Stortinget utarbeidet fylkesmennene fra de fire berørte fylkene en ytre arbeidsgrense for hvilke områder som skal vurderes vernet etter naturvernloven. Innsøiling S. nr. 123 (1992-93), om en samlet forvaltning av Dovrefjell, presiserer hvilke naturverdier området representerer både når det gjelder flora, fauna og områdets verdi som Europas siste referanseområde for høyfjelllets opprinnelige dyreliv. Samtidig nevnes eksempler på mange menneskeskapte naturinngrep som i dag preger området. Arbeidsgrenser for området baserer seg på villrein som nøkkelart. Øvrige viltinteresser, botaniske interesser, kvartærgeologiske interesser, ornitologiske interesser og kulturhistoriske interesser, er også tillagt vekt i arbeidet med avgrensning av planområdet.

I forhold til SNRs forslag til verneområde er eksisterende forslag utvidet. Arbeidsgrensene for Oppdal kommune omfatter hovedsakelig fjellområdene over 1 000-meter koten, og utgjør et areal på 840 km².

I forbindelse med verneplanarbeidet framover, med utarbeidelse av en forvaltnings- og skjøtselplan, er det behov for en statusoversikt over naturforholdene i det berørte området. Denne rapporten gir en presentasjon av dyrelivet i den sør-trønderske delen av Dovrefjell.

2. MATERIALE OG METODE

2.1 BELIGGENHET

Det foreslåtte verneområdet strekker seg over fire fylker (Hedmark, Oppland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag). I Sør-Trøndelag omfattes Oppdal kommune av den foreslåtte utvidelsen. Grovt sett kan man si at mesteparten av Oppdal kommune, sør for sentrum, ligger innenfor arbeidsgrensene til Dovrefjell nasjonalpark og tilgrensende landskapsvernområde. Dalføret Drivdalen nord for Nedstavoll er ikke med i verneforslaget.

Avgrensning av området

Det foreslåtte verneområdet dekkes av kartbladene 1419 I, 1420 II, 1519 I, IV, 1520 II og III. I sør går grensen ved fylkesgrensen til Oppland og Hedmark. Grensen i nord strekker seg fra fylkesgrensen mot Møre og Romsdal i nordvest og østover rundt Soløyfjellet og derfra sørover langs Drivdalens vestside til Hesthåggåhøa på grensen til eksisterende Dovrefjell nasjonalpark. På østsiden av Drivdalen strekker planområdet seg fra nasjonalparkgrensen ved Finnshøa nordover rundt Risberget, Sissihøa, Allemannberget, Veslnøsa og nord til nordre Gråhøa. Herfra går arbeidsgrensen sørover, sør for Orkelsjøen, og deretter nordøstover til fylkesgrensen til Hedmark fylke.

Figur 1: Oversiktskart over det foreslåtte verneområdet.

2.2 KILDEMATERIALE

Rapporten er en oppsummering av en del av det arbeidet som tidligere er publisert om faunaen på Dovrefjell. Den har ingen litteraturhenvisninger, men kapittel 7 gir en oversikt over en del av den litteratur som er gitt ut om dyrelivet på Dovrefjell. Ettersom rapporten, og dermed også aktuell litteratur, henvender seg til ulikt publikum, er litteraturoversikten delt inn i en liste med vitenskapelig litteratur og en med populærvitenskapelig litteratur.

I tillegg til kjent litteratur har flere personer bidratt med supplerende opplysninger. Disse personene er: J. O. Solem, Vitenskapsmuseet, Trondheim, I. Korsen, Fylkesmannens miljøvernavdeling i Sør-Trøndelag, Trondheim, Bjørn Rangbru, Fylkesmannens miljøvern-avdeling i Sør-Trøndelag, Trondheim og Arild Landa, Norsk Institutt for Naturforskning, Trondheim.

2.3 UTVELGELSE AV OMRÅDER OG ARTER

Rapporten er delt i to deler. Den ene delen tar for seg svært viktige og viktige viltområder, i tillegg leveområder for villrein, moskus og jerv. Denne delen er knyttet til områder. Den andre delen omhandler insekter og ferskvannsfauna og er i større grad knyttet til arter. Dette skyldes at insekt- og ferskvannsfaunaen er dårlig undersøkt, og kun et fåtall lokaliteter er undersøkt med hensyn til disse dyregruppene.

Viktige viltområder

Svært viktige og viktige viltområder baserer seg på viltrapport fra Oppdal kommune. En arbeidsgruppe har valgt ut viktige og svært viktige viltområder og områdene er vurdert ut fra to hovedkriterier;

- området er viktig biotop for flere viltarter (spesielt artsrike områder)
- området er viktig biotop for en eller flere sjeldne eller truede arter.

Kriteriene for hvilke arter som er truet/ sårbare baserer seg på Direktoratet for naturforvaltnings rapport om truede dyr i Norge. Områdene er også tillagt vekt etter om de er av lokal, regional eller nasjonal betydning. Det presiseres at vurderingene er foretatt av arbeidsgruppen, og fylkesmannens miljøvernavdeling har ikke vurdert områdenes betydning.

Høgfjellsøkosystem

Villreinen er tillagt stor vekt, da den er en svært viktig art, både for området og nasjonalt. Jerven er trukket ut som spesiell art på grunn av konfliktene den skaper i forhold til sauehold i området, men også på grunn av at den er en art i det enestående økosystemet hvor villrein, jerv og fjellrev lever i samme område. Dovrefjell er det eneste området i Europa med en villevende moskusstamme. Denne arten er derfor trukket spesielt fram i denne rapporten.

Fisk og bunndyr

Fisk og bunndyrfaunaen er basert på undersøkelser i Drivas nedbørsfelt i forbindelse med varig vernede vassdrag i 1981. Områder utenfor nedslagsfeltet til Driva er ikke undersøkt, ei heller finnes det nyere undersøkelser av området.

Insekter

Insektfaunaen er dårlig undersøkt i området. Det er foretatt en del undersøkelser rundt Kongsvoll, som ligger innenfor den eksisterende nasjonalparken. Med tanke på de vanligste artene er det naturlig å tro at disse også finnes ellers i det foreslåtte verneområdet, på samme høyde over havet og på samme side av Drivdalen. (J. O. Solem pers. medd).

2.4 DEFINISJONER/FORKLARINGER

Kartreferanser: Kartreferansene for områdene beskriver yttergrensene for området, øst/vest og sør/nord.

Direkte truede arter: Arter som er i fare for å dø ut/ bli utryddet. Mulighetene for å overleve er små dersom de negative faktorene fortsetter å virke.

Sårbare arter: Dette er arter som kan gå over i gruppen direkte truede arter i nær framtid dersom de negative faktorene fortsetter å virke.

Sjeldne arter: Arter med bestander som for tiden ikke er direkte truet, men som likevel er i en utsatt situasjon fordi de er knyttet til begrensede, geografiske områder eller har en spredt og sparsom utbredelse i et større område.

Usikre arter: Til denne kategorien regnes arter der kunnskapen om bestandsstørrelse og bestandsutvikling i Norge er utilstrekkelig, men der det er grunn til å tro at negative forhold virker inn, slik at bestanden er i tilbakegang. Til denne gruppa tilhører også arter som er truet i andre land, og derfor gir grunn til årvåkenhet også i Norge.

Utilstrekkelig kjente arter: Til denne kategorien regnes arter som man antar, men på grunn av manglende informasjon ikke vet sikkert om tilhører en av de ovennevnte kategorier.

Trekkveier: Både villrein, elg og hjort bruker faste trekkveier. Disse er merket av på kartene. Trekkveier for villrein er avmerket på villreinkartet, og elg og hjort er markert på kartet over viktige og svært viktige viltområder. Det er likevel viktig å presisere at dyrene bruker disse trekkveiene om hverandre.

Trekkveiene er inntegnet som relativt tynne linjer. I virkeligheten kan trekkveiene være opp til flere kilometer brede. Det forekommer også andre trekkveier enn de som er tegnet inn.

3. NATURGRUNNLAGET

3.1 GEOLOGI

Det foreslåtte verneområdet ligger i grenseområdet mellom Trondheimsfeltets fylitter og grunnfjellets gneiser og glimmerskifer, slik at geologien øst i området er forskjellig fra geologien i vest.

Trondheimsfeltet

Området øst for hoveddalføret og Drivdalen domineres av fylitt. Dette området ligger innenfor det såkalte Trondheimsfeltet som består av sterkt omdannet kambrosilurisk skifer. De kambrosiluriske bergartene er kalkrike og forvitrer lett. Dette gir grunnlag for et næringsrikt jordsmonn og en variert og næringskrevende vegetasjon.

I vest domineres området av harde og seint forvitrelige bergarter. Grunnen består hovedsakelig av prekambriske bergarter. Her finnes omdannede sedimentære- og størkningbergarter, vesentlig sandstein, kvartsitt, leirskifer og dolomitt.

3.2 LANDSKAP

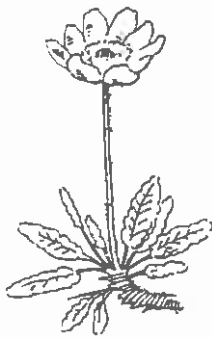
Topografi

Mesteparten av det foreslåtte området ligger over tregrensen. Terrenget i området preges av runde vegetasjonskledde fjellformasjoner og vide dalganger. Elveforløpet i Drivas nedbørfelt domineres av store høydeforskjeller; hovedelva og sideelver preges av stryk, mens fosser forekommer i sidevassdragene.

I området øst for Drivdalen går dalførene hovedsakelig nord- sør. Dalene er tydelig preget av breerosjon, blant annet med U-formede daler og hengende sidedaler. Høyeste fjell i øst er Søndre Knutshø på 1690 meter. I vest er høyeste fjell Storskrynten (1985 meter). På toppen her møtes fylkesgrensa for Sør-Trøndelag, Oppland og Møre og Romsdal.

3.3 KLIMA

Oppdal kommune er en innlandskommune. Allikevel finner vi et variert klima i det foreslåtte verneområdet. De sørlige og østlige delene (Knutshøområdet) har innlandsklima med varme somre og kalde vintre. Fordi området ligger i regnskyggen av Snøhetta er det lite nedbør i området. I de vestlige delene av området er det i større grad kystklima, med mildere vintre og mer nedbør.

Reinroseheier

3.4 BOTANIKK

Det er utarbeidet en egen botanisk tilstandsrapport for det foreslåtte området. Plantelivet vil likevel omtales svært kort, ettersom det også har betydning for faunaen i området.

Øst for Drivdalen finnes stedvis kalkholdige bergarter. Disse gir et rikt planteliv, ofte med stor frodighet og mange kalkkrevende arter. Reinroseheier dekker store arealer og rabbevegetasjonen domineres av lavrike graslyngsamfunn. Myrene i området består av fastmatter og krattmyrer, som er knyttet til det mest næringsrike jordsmonnet vi finner i fjellet.

I vest finner vi harde, seinforsvitrelige bergarter som forvitrer til karrig jordsmonn. Blåbærheier er svært vanlig overalt, og på rabbene finnes heisamfunn hvor lyng- og lavararter dominerer.

Subalpin bjørkeskog

I de laveste partiene av planområdet er det subalpin bjørkeskog, opp til omtrent 1050- 1100 moh. Fjellet over skoggrensen deles ofte inn i tre høyderegioner. Opp til ca. 1350- 1400 moh. finner vi lavalpin region, hvor lyng og dvergbusker dominerer. I de nordøst-vendte bakklir slutter den lavalpine region noe lengre ned. Der blåbær gir tapt, overtar gressaktige planter opp til omtrent 1700 moh; i den mellomalpine sone. I den høyalpine sone, over 1700 meter, har man ingen sammenhengende markvegetasjon.

Lav

På berg og blokker er det en karakteristisk vegetasjon. På vind-eksponerte steder som vanligvis er snøfrie året igjennom domineres berggrunnen av skorpelav. Med øken i snødekning faller de fleste busk- og bladlav bort og lysere skorpelav dominerer sammen med noen få moser. I høyfjellet hvor blokkhav og ur bare er snøfrie noen uker finnes vegetasjonsløse områder, men naken stein er vanligvis sjelden.

Myr

Det finnes mange myrer i området, mest bakkemyrer med starr og gras som er avhengige av tilførsel av sigevann. Alt etter berggrunnen finnes alt fra fattige bjønnskjeppmyrer til svært rike sotstarrmyrer.

Eng- og heisamfunn

Der det er jevn tilgang på vann og et gjennomluftet jordsmonn finner vi engsamfunn med urter, gras, halvgras og moser som kan tåle en kortere tørkeperiode. Der det er lengre perioder med tørke får vi heisamfunn med halvgras og gras med smale blad sammen med lyng og busker med læraktige små blad.

4. VERDIFULLE VILTOMRÅDER

Verdifulle viltområder er også presentert på kart. Figur 2 beskriver svært viktige viltområder og viktige viltområder. Leveområde for jerv og moskus presenteres på egne kart i figur 3 og 4. Figur 6 framstiller leveområder for villrein.

4.1 SVÆRT VIKTIGE VILTOMRÅDER

1. Nordre Snøfjelltjønn

Beliggenhet: Nordre Snøfjelltjønn ligger sør for Dindalen i sørvestfjella. Kartreferanse: Kartblad 1520 III, NQ 15-18 29-31.

Beskrivelse: Området ble i 1983 vernet som naturreservat på grunn av det rike fuglelivet i området. Området er en nøkkelbiotop for fugl og benyttes av villrein.

Selve tjønna er et grunt vann med flat mudder- og sandbunn. Det meste av vannet er grunnere enn 1,5 meter, og største dybde er 3 meter. I vannet ligger noen små holmer som er hekkeplass for lom, ender og vadere. Sør for området ligger Søndre Snøfjelltjønn som delvis kan sees i sammenheng med dette området.

Området er spesielt viktig som hekkeplass for en rekke arter av vannfugl med tilknytning til høyfjellet. 30 ulike vannfuglarter er observert i området, hvorav 15 arter er påvist hekkende. Lokaliteten har en spesielt stor bestand av bergand og svømmesnipe. Andre våtmarksfugler i området er blant annet enkeltbekkasin, temmincksnipe, myrsnipe, strandsnipe, brushane, storlom, havelle, fjæreplytt, rødstilk, sandlo, heilo, boltit, fiskemåke og fjelljo.

Spurvefugler som er observert i området fram til 1994 er: Snøspurv, lappspurv, heipiplerke, linerle, løvsanger, bergirisk, steinskvett, blåstrupe og fossefall. I tillegg hekker en rekke arter i nærområdet, blant annet fjellerke, ravn, ringrost, gråtrost, gjøk, tårnfalk, dvergfalk, fjellvåk og fjellrype.

Vurdering: På grunn av høyt artsmangfold, i tillegg til innslaget av truede og sårbare arter, er området vurdert til å ha nasjonal verdi.

2. Åmotsdalen

Beliggenhet: Åmotsdalen er en tverrdal til hoveddalføret, og kommer inn i Drivdalen fra vest. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 14-27 19-28.

Beskrivelse: Åmotsdalen representerer en høyproduktiv fjelldal der det opprinnelige økosystemet med jerv, villrein og fjellrev er bevart. Åmotsdalen er den eneste dalen i kommunen som ikke har bilvei.

Bjørkeskogbeltet i dalen har en tetthet av spurvefugler som ligger høyt over det normale i høyproduktive bjørkeskogsamfunn. De nordøstlige delene av dalen brukes mye av spettefugler. Observasjoner av krevede fuglearter tyder på at området har særlig frodig lauvskog. Deler av dette området er av stor betydning for villreinen i Snøhetta-området. Området er også viktig for rovfugl, jerv og fjellrev.

Vurdering: Deler av området har stor betydning for villreinstammen i sørvestfjella. Området har dessuten et høyt artsmangfold, deriblant sårbare og sjeldne arter. Området vurderes derfor til å ha nasjonal verdi.

3. Tjønnglupen

Beliggenhet: Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 19-22 18-22.

Beskrivelse: Tjønnglupen er et høyfjellsområde (1300- 1500 moh) med mange små og store vann. Det er ingen vegetasjon å se i tjønnene. Lokaliteten er en nøkkelbiotop for fuglelivet i området. Våtmarksfugler som myrsnipe, svømmesnipe og temmincksnipe hekker i området. Når næringstilgangen er god, er området også viktig for fjelljo. Andre arter som er registrert i området er gjøk, bergand, sandlo, rødstilk, fiskemåke, storlom, strandsnipe og rødnebbterne.

Vurdering: Området har regional verdi på grunn av artsmangfoldet, og fordi sårbare og sjeldne arter bruker området.

4. Åmotsflyin

Beliggenhet: Området ligger nordvest for Snøhetta. Kartreferanse: Kartblad 1419 I og 1519 IV, NQ 11-13 14-17.

Beskrivelse: Lokaliteten er et større gruntvannsområde med sammenhengende vannspeil. Området er en nøkkelbiotop for fuglelivet og har stor tetthet av fugl. Mange arter hekker her, bl.a. rødstilk, fjæreplytt, sandlo, myrsnipe og temmincksnipe. I Åmotsvatnet og elvestrekningen nord- østover finnes havelle, toppand, strandsnipe og bergand.

Vurdering: På grunn av sitt mangfold og store tetthet av fugler vurderes området som regionalt viktig.

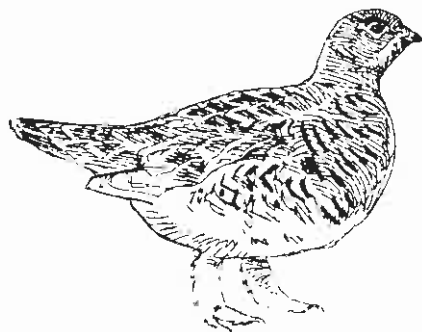
5. Stropplsjødalen

Beliggenhet: Området ligger sørvest i Oppdal kommune, og grenser til Forsvarets skytefelt på Hjerkin. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 14-29 04-14.

Beskrivelse: Området har et rikt dyreliv, både fugler og pattedyr. Jerv og fjellrev benytter Stropplsjødalen og området er et meget viktig vinterbeiteområde for villreinstammen i Snøhettaområdet. Lokaliteten ligger innenfor kjerneområdet til moskusen på Dovrefjell.

Vest i Stropplsjødalen ligger Leirpullan, et våtmarksområde nord for Snøhetta. Leirpullan er viktig for rovfugl og svært rikt på spurvefugl. Jordugle og spurvehauk benytter området nesten årlig. Andre arter som benytter området er fjellerke, havelle, sandlo, temmincksnipe og fjæreplytt.

Vurdering: Dalen har stort artsmangfold, og flere trua og sårbare arter bruker området. Stropplsjødalen vurderes derfor som nasjonalt viktig viltområde.

6. Drivdalen

Beliggenhet: Viltområdet i Drivdalen strekker seg fra Engan til Kongsvoll. Området ligger delvis innenfor arbeidsgrensene for Dovrefjell verneområde. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 28-34 07-29.

Beskrivelse: Området preges av bjørkeskog. Drivdalen er et av hekkeområdene for rovfugl på Dovrefjell og deler av området er et godt lirypehabitat. Om våren trekker moskusen ned i bjørkeskogen på vestsida av dalen for å beite.

Vurdering: Områdets verdi for rovfugler, deriblant trua og sårbare arter, gjør at området har nasjonal verdi.

7. Mjøsa- Hevleslia- Loslia

Beliggenhet: Området ligger sør for Oppdal sentrum, øst for E6 gjennom Drivdalen. Kartreferanse: Kartblad 1520 III, NQ 33-36 33-40.

Beskrivelse: Området består av bjørk- og furuskog, delvis oppstykket av dyrket mark. Lokaliteten er et viktig vinterhabitat for rådyr og elg, i tillegg til at området har en bra tetthet av spurvefugl og rovfugl. Det er også observert hekking av jordugle og fjelljo. En lokalitet for liten salamander er registrert i området.

Vurdering: På grunn av sin tetthet av spurvefugl og rovfugl, deriblant sårbare arter er området vurdert som regionalt viktig.

8. Sissihøa- Leirtjønnkollen

Beliggenhet: Området er et høyfjellsområde mellom Ålmdalen og Vinstradalen. Kartreferanse: Kartblad 1519 I, IV og 1520 II, III, NQ 36-40 23-36.

Beskrivelse: Rovfugl benytter dette området. I tillegg er det viktig for villreinstammen på Knutshø, både sommer og vinter.

Vurdering: Områdets betydning for villreinstammen og innslaget av trua og sårbare arter gjør dette til et svært viktig viltområde av regional verdi.

9. Vesle Orkla

Beliggenhet: Området ligger helt øst i kommunen, sør for Vesle Orkelsjøen. Kartreferanse: Kartblad 1519 I, NQ 52-55 26-30.

Beskrivelse: Området utgjør viktige hekkelokaliteter for en rekke våtmarksarter og spurvefugl, bl.a. heipiplerke, lappspurv, heilo, enkeltbekkasin, brushane, krikkand og strandsnipe.

Vurdering: Regional verdi.

10. Hånåbekktangen- Orkelkroken

Beliggenhet: Området grenser mot Folldal kommune i Hedmark fylke, og strekker seg fra Orkelsjøen og sørover til Hånåbekktangen og Orkelkroken. Kartreferanse: Kartblad 1519 I, NQ 43-56 18-30.

Beskrivelse: Dette fjellområdet er svært viktig for Knutshøreinen. Lokaliteten har også stor betydning for produksjonen av lirype, og mange rovfugler og spurvefugler hekker i området. En rekke våtmarksarter hekker ved Finntjønnna, Orkelkroken og vannene sør for Orkelsjøen.

Vurdering: Villreinen bruker området som kalvings- og beiteplass, og mange fugler, også sårbare, hekker her. Området vurderes derfor å ha nasjonal verdi.

11. Veslvontjønnin

Beliggenhet: Våtmarksområde nord for Elgsjøen. Kartreferanse: Kartblad 1519 I, NQ 38-41 18-21.

Beskrivelse: Området består av et tjønnekompleks sammen med Veslvonbekken. Området har et høyt innslag av hekkende våtmarksarter, som bl.a. svømmesnipe, myrsnipe, bergand og brushane. I tillegg er fjæreplytt, rødstilk, enkeltbekkasin, fiskemåke, lappspurv med flere observert i området.

Vurdering: På grunn av områdets artsrikdom, i tillegg til innslag av trua og sårbare arter, er området av regional betydning.

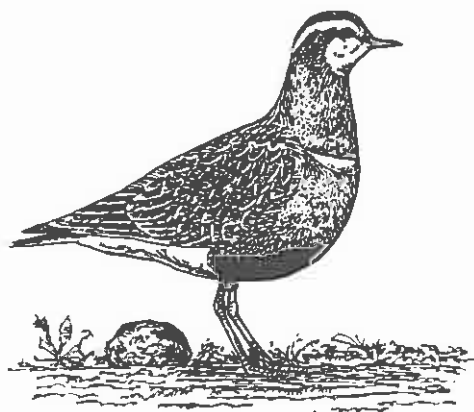
12. Finnsjøen- Haugtjønnin

Beliggenhet: Området ligger øst for Drivdalen og strekker seg fra Haugtjønnin nord for Knutshø til Sprenbekktjønnna. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 34-38 12-34.

Beskrivelse: Området består av flere høyfjellsvann og våtmarkslokaliteter. Noen av vannene brukes som rasteplass for fugler på trekk. Arter som hekker i området er blant annet fjelljo, rødstilk, grønnstilk, svømmesnipe, myrsnipe, temmincksnipe og flere andearter. Myrhauk og jordugle hekker i området enkelte år, og på 70-tallet ble hekkende storlom registrert. Om vinteren er området viktig for villrein i Knutshø-området.

Av andre fugler i området er det havelle, sjøorre, bergand, toppand, strandsnipe, boltit, heilo, enkeltbekkasin, brushane, dvergalk, fiskemåke, fjellerke, lappspurv, sivspurv, løvsanger og blåstrupe.

Vurdering: Området har nasjonal verdi, på grunn av stort artsmangfold og innslag av flere sårbare arter.

4.2 VIKTIGE VILTOMRÅDER

13. Veggavatnet- Svartåa

Beliggenhet: Ligger mot grensa til Sunndal kommune, sør i Dindalen. Kartreferanse: Kartblad 1420 II, 1519 IV og 1520 III, NQ 11-14 29-31.

Beskrivelse: I nord preges området av bjørkeskog og vierkratt, og blir mye benyttet av elg sommer og høst. Vannet er viktig for vannfugl, og i østenden av vannet er det et våtmarksområde som er viktig for flere hekkende arter. Påviste/ sannsynlige hekkefugler i området er storlom, stokkand, krikand, sjøorre, rødstilk, strandsnipe, enkeltbekkasin og fossekall. Andre arter som er observert i hekketiden er hegge, kvinand, svartand, laksand, svømmesnipe og fiskemåke.

Vurdering: Området har lokal verdi.

14. Området nord for Tythøkollen

Beliggenhet: Området ligger mellom Åmotsdalen og Tythøa. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 22-25 22-23.

Beskrivelse: Høyfjellsområde (1350 moh) bestående av to våtmarksområder med et høydedrag imellom. Hele området er viktig for fjelljo, spesielt i smånagerår.

Vurdering: Lokal verdi.

15. Veslsætertangen- Larsbekken

Beliggenhet: Høyfjellsområde (1300-1600 moh) nordvest for Snøhetta. Kartreferanse: Kartblad 1419 I og 1519 IV, NQ 10-14 12-17.

Beskrivelse: Vælsætertangen er et viktig hekkeområde for fjellerke i sørvestfjellene, og lia ned fra Larstælet mot Åmotsflyin er et viktig beiteområde for villreinen.

Vurdering: Området er av regional verdi på grunn av dets betydning for enkelte arter, deriblant sårbare.

16. Stølådalen- Tythøa- Stroplsjødalen

Beliggenhet: Området ligger stort sett innenfor Dovrefjell nasjonalpark, og grenser mot Forsvarets skytefelt på Hjerkin. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 17-31 04-22.

Beskrivelse: Området er et viktig helårsområde for moskusen og er følgelig definert som kjerneområde for arten i Sør-Trøndelag.

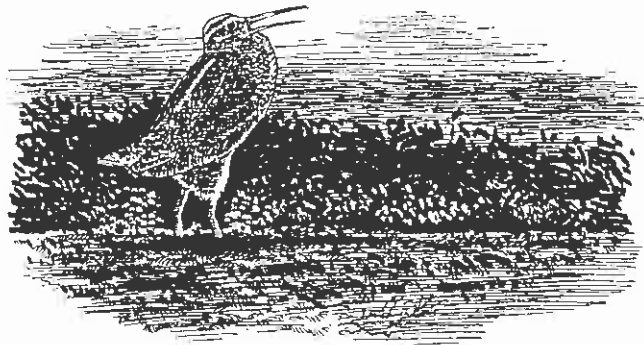
Vurdering: Områdets betydning for moskus, jerv, fjellrev, villrein og flere rovfuglarter gjør at området vurderes å ha nasjonal verdi, og området må ses i sammenheng med område 5, Stroplsjødalen.

17. Gåvålia- Gåvålivatnet

Beliggenhet: Området ligger på grensa til Hedmark, øst for E6. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 31-37 03-07.

Beskrivelse: Området er en god dobbelbekkasinlokaltet og et viktig hekkeområde for flere våtmarksfugler. Toppand med unger er observert og lokaliteten regnes som en av landets beste for lirype. Trekket for villreinstammene i Snøhetta- og Knutshøområdet krysser området. Andre arter i området er storlom, dvergdykker, horneddykker, dverggås, stokkand, bergand, svartand, sjøorre, havelle, siland, laksand, grønnsilk, gulerle og hettemåke.

Vurdering: Området har regional verdi.

18. Vårstigåa

Beliggenhet: Området ligger nord for Knutshø på østsiden av E6. Kartreferanse: Kartblad 1519 IV, NQ 34-37 13-15.

Beskrivelse: Viktig vinterområde for villrein og helårsområde for lirype. Området har også betydning for andre fuglearter.

Vurdering: Lokal verdi.

19. Unndalsvatnet

Beliggenhet: Unndalsvatnet ligger sørøst i kommunen, mot grensen til Folldal. Kartreferanse: Kartblad 1519 I, NQ 44-48 14-20.

Beskrivelse: På vestsida av Unndalsvatnet er det et våtmarksområde med flere hekkende arter, blant annet brushane. På sommerstid er vannet viktig beiteområde for ender. Området krysser vannet opp mot Fundberget. Her hekker flere arter som sandlo, såerle, temmincksnipe og flere andearter. Sårbare arter bruker også området.

Vurdering: Lokal verdi.

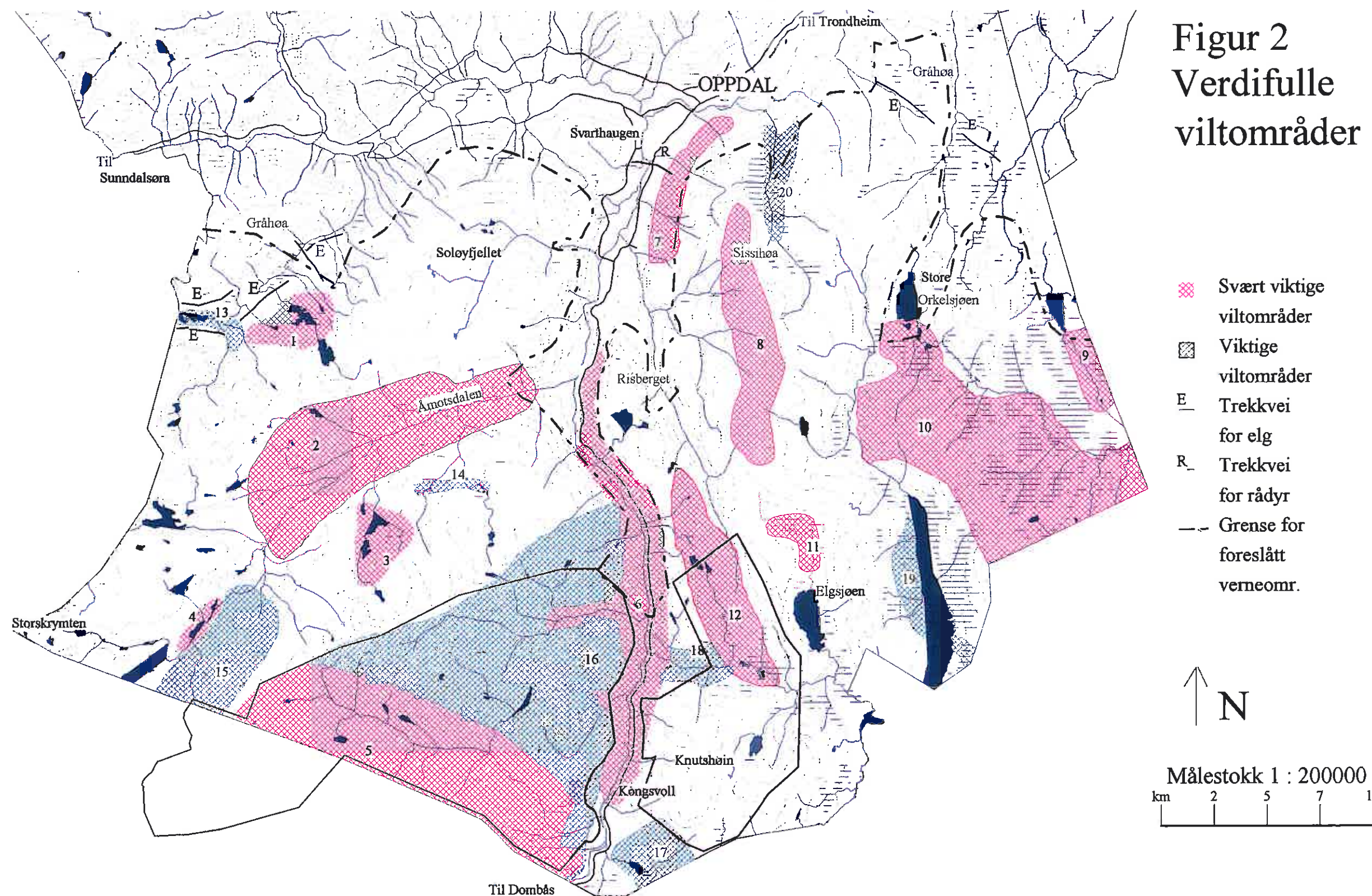
20. Ålmdalen

Beliggenhet: Ålmdalen ligger sørøst for Oppdal sentrum. Kartreferanse: Kartblad 1520 II, NQ 38-40 34-39.

Beskrivelse: Området er viktig vinterhabitat for lirype.

Vurdering: Lokal verdi.

Figur 2
Verdifulle
viltområder

4.3 KJERNEOMRÅDE FOR JERV

Beliggenhet: Kartreferanser: Kartblad 1419 I, 1519 IV og 1520 III, NQ 03-33 04-42

Rekolonisering av Dovrefjell

Jerven rekoloniserte Rondane/ Dovrefjell i 1976-1979, etter å ha vært borte fra området i mer enn 50 år. I 1976-78 viste observasjoner og jervpredasjon på sau at jerven var i ferd med å reetablere seg i Rondane og Knutshøområdet. I 1979 ble de to første jervehiene registrert i Snøhettaområdet. Den totale sør-norske utbredelsen (Rondane/ Dovreområdet) har variert mellom 12 og 30 individer fra 1979 og fram til 1995. I Snøhettaområdet har bestanden variert mellom syv og 12 individer i samme tidsrom. Antall reproduksjoner har variert mellom null og fire individer per sesong.

Rondane/ Dovreområdet representerer Europas sørligste område med regelmessig ynglende jerv, og det eneste stedet vest for Uralfjellene hvor jerv lever sammen med vill fjellrein.

Totalfredet i 1973

Jerven ble totalfredet i Sør-Norge i 1973. Den var da fåtallig og det var nødvendig på grunn av faren for utryddelse. I 1975 ble arten fredet i yngletida (01.02- 31.05) i Nord-Norge, og i 1982 ble jerven totalfredet i hele landet.

Kjerneområde

I dag er det fastsatt kjerneområde i alle de sentrale leveområdene for jerv. I Stortingsmelding nr. 27 (1991-92) - Rovviltmeldingen er det overordnede mål for forvaltningen av jerv å sikre langsiktig, levedyktige bestander. Jerven skal sikres overlevelse og muligheter til yngling (reproduksjon) innenfor såkalte "kjerneområder". Målsetningen for kjerneområder for den sør-norske bestanden av jerv er å sikre et område som er arealmessig stort nok, og med nødvendige kvaliteter for en levedyktig bestand.

Rovviltmeldingen

Grensene for kjerneområdet

Miljøverndepartementet vedtok den 24.06.94 grensene for kjerneområdet for jerv, og området omfatter det meste av fjellområdene Rondane, Snøhetta og Reinheimen. For Oppdals vedkommende vil det si hele området vest for Drivdalen og sør for Sunndalen. Grensene for kjerneområdet følger hovedsakelig veier eller markerte vassdrag. Flere steder ligger gårds- eller tettstedsbebyggelse innenfor grensene. Dette er gjort av praktiske grunner og jervens ordinære bruksområder inngår ikke i disse områdene.

Sikre genetisk variasjon

Jerven i Snøhettaområdet har vist en utveksling med omliggende fjellområder. Som hos villrein, er menneskeskapte barrierer (vei, jernbane ol.) med på å begrense ferdselen hos jerven i Snøhetta og i omliggende fjellområder. På grunn av få individer er Rondane/Dovrestammen truet av demografiske uhell og muligens også innavls-effekten. Rovviltmeldingen understreker betydningen av at det også skal forekomme jerv andre steder enn i kjerneområdene, blant annet for å sikre genetisk variasjon.

Sikring av leveområder

Det er vist at jervens reproduksjonssuksess og dødelighet har sammenheng med næringstilgang. Området Dovrefjell utnyttes på mange måter; gjennom turisme, vannkraft, sauehold, villreinjakt, industriformål m.m. Foruten et artsvern, må en i et så hardt belastet område som Dovrefjell ta hensyn til artens leveområder, i tillegg til de artene den er næringsmessig avhengig av.

Figur 3. Skravert område viser kjerneområde for jerv.

Jervens aktivitetsmønster**Områdebruk**

Jervens aktivitetsmønster er ikke særlig godt kjent. Den regnes som et typisk fjelldyr i Skandinavia, men den bruker mye av skogbeltet oppunder fjellet til jakt. Undersøkelser har vist at både hunn- og hanndyr bruker høyereliggende områder. Om vinteren trekker dyrene ned i lavereliggende områder og den boreale sone. I løpet av året bruker jerven hele det området som i Sør-Trøndelag er definert som kjerneområde.

Døgnaktiviteten er ikke klarlagt, men observasjoner tyder på at jerven er nattaktiv, men at den også kan ha aktivitetsperioder på dagtid. Spesielt om vinteren har jerven vist seg å være aktiv døgnet rundt. Dette kan skyldes mindre næringstilgang, og at den trenger større deler av døgnet for å finne tilstrekkelig med næring. Om sommeren har men observert at jerven i hovedsakelig er nattaktiv. Det kan ha flere grunner, blant annet turister, temperaturforhold, eller at dyrene finner nok mat ved å jakte om natta.

Fordelingen av hunner synes å være bestemt av mattilgangen, og hunnernes fordeling er av betydning for fordelingen av hanner. Aktivitetsområdets størrelse varierer hos hunner og hanner. Hunnene kan ha et aktivitetsmønster på noe over 100 km², mens hannene kan ha områder som er 4-6 ganger større. Hanner og hunner kan ha overlappende aktivitetsområder, men to hunner kan ikke overlappe. Unntaksvis kan aktivitetsområder for mor og døtre overlappe.

Jerven kan bevege seg flere mil i løpet av en natt, og 30-40 km er ikke uvanlig for en hunn med hunger. Jerven synes å ha faste vandringer innen leveområdet.

Næring

Konflikt med husdyrhold

Jerven er et rovdyr, og dens tilstedeværelse skaper således konflikter med rein- og sauehold i området. Om vinteren er rein den viktigste matressursen. Hare, rype og smågnagere er også viktig i jervens vinterdiett, og synes å være viktig for jervens ynglesuksess. Store klauvdyr i jervens diett blir trolig funnet som åtsler, men jerven dreper mye sau på sommerbeite, i tillegg til tamrein. Fra Snøhettaområdet har jerven så langt tatt gamle simler med dårlig kondisjon.

4.4 LEVEOMRÅDE FOR MOSKUS

Beliggenhet: Kartreferanser: Kartblad 1519 IV, NQ 14-32 04-18

Moskusen i Norge ble innført fra Grønland på 30-tallet, men fossile funn fra Innset i Rennebu viser at den var en del av norsk fauna for 8-10 000 år siden. På grunn av innføring i den senere tid, er moskusen strengt tatt en fremmed art i norsk fauna. Moskusen bør fortsatt få være på Dovrefjell, men bør ikke få etablere seg i nye områder.

Utsetting av moskus

Historie og utvikling

Den første utsettingen av moskus på Dovre ble foretatt i 1931, da ti dyr ble sluppet ved Hjerlinn. I 1938 ble to yngre dyr tilført stammen. Flokken formerte seg, men hele bestanden forsvant under krigen, delvis på grunn av ulykker og ulovlig jakt. I perioden 1947-53 ble 27 nye moskuskalver overført fra Grønland. I august 1953 var det neppe mer enn ti dyr igjen, og det er disse som er opphavet til den nåværende stammen på Dovrefjell, inkludert de dyrene som har vandret ut til Femundsmarka. Bestanden har variert, men i de senere år har antallet økt kraftig. I september 1994 er var populasjonen på omtrent 80 dyr.

Nøkkeldområder

Moskusen på Dovrefjell har vært stasjonær, og dyrene holder seg stort sett innen et areal på omtrent 8 x 13 km. Dette området ligger hovedsakelig innenfor den eksisterende nasjonalparken, og synes å være styrt av områdets verdi som beiteområde. Nøkkeldområder for moskusen på Dovre er Høgsnyta, Kaldvelleggen og Kinnin, med tilliggende daler. Svånådalen og Grønnaldalen (i Oppland) er også viktige beiteområder.

Figur 4. Skravert område viser kjerneområde for moskus.

Næringsvalg

Til tross for at rein og moskus er avhengige av samme beitemiljø beiter de trolig på ulike vekster i kritiske perioder. Det er derfor lite som tyder på at de konkurrerer om de samme ressursene. Om sommeren beiter begge artene på samme vegetasjon, men på denne tiden er det rikelig med mat. Om vinteren er mattilgangen avgjørende for overlevelsen. Mens reinen da beiter på lav beiter moskus på gress og halvgress.

Næringsvandring

I slutten av april foretar moskusen den eneste faste næringsvandringen. Moskusen trekker da ned til bjørkeliene i Drivdalen, der bjørkeskogen spirer. Dyrene beiter her ut juni, og trekker så opp på fjellet igjen og blir der til neste vår. I likhet med villreinen følger moskusen våren oppover, og prøver å finne nyutsprunget vegetasjon.

4.5 VILLREIN

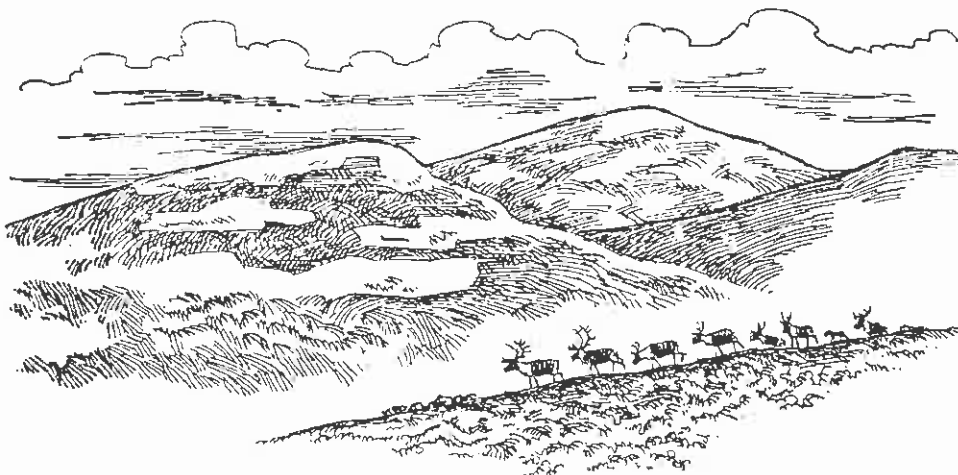
4.5.1 Utbredelse

Siste opprinnelige villreinstamme

I Norge har vi de siste opprinnelige villreinstammene i Nord-Europa. Tidligere fantes det villrein i de fleste fjelltrakter i Norge. Fra 1700-tallet ble bestanden kraftig redusert; i Nord-Norge er den idag utryddet, og i Sør-Norge finnes den bare i spredte bestander fra Ryfylke i sør til Forelhogna i nord.

Oppsplitting i delstammer

Fram til det 19. århundre hadde vi en sammenhengende villreinstamme, kalt Dovrefjellstammen. Denne stammen er nå delvis splittet opp i seks delstammer. To av disse delstammene finner vi innenfor det foreslåtte verneområdet, nemlig Snøhetta-utbredelsen og Knutshø-utbredelsen. Området som er foreslått til nasjonalpark/ landskapsvernområde er svært viktige leveområder for villrein. Dette er områder med helt klar nasjonal verdi. Det er viktig å presisere at det ikke bare er Oppdal kommune som er vertskap for villreinen. Snøhetta- og Knutshø-stammene har et leveområde som tilsammen strekker seg over 10 kommuner.

Isolasjon

Villreinens leveområder er i dag et uttrykk for isolasjon på grunn av menneskelig aktivitet, og ikke naturlig betinget. Dalfører danner barrierer mellom villreinområdene og disse forsterkes av jernbane og veier på alle kanter.

Snøhetta villreinområde

Snøhetta villreinområde strekker seg fra Dombås i sør til Sunndalen i nord. I øst skaper E6 og Dovrebanen en grense mellom Snøhetta-utbredelsen og villreinen i Rondane. Drivdalen er en barriere som skiller Snøhetta-utbredelsen og Knutshøreinen. Disse grensene danner et område på ca. 3295 km², hvorav 562 km² ligger i Sør-Trøndelag. Forvaltningsmessig blir Snøhettaområdet delt i to, Snøhetta øst og Snøhetta vest. Grensa trekkes vanligvis mellom Sunndalsøra og Dombås, slik at det hovedsakelig er den østlige delen som omtales her.

Knutshø villreinområde

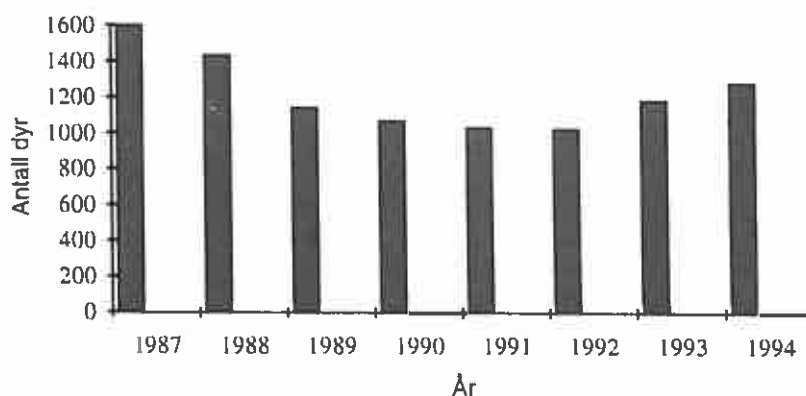
Øst for Drivdalen ligger Knutshø villreinområde. Knutshø er skilt fra Snøhettaområdet av Drivdalen, Dovrebanen og E6 over Dovrefjell, som også danner områdets vestgrense. Nordlig grense er RV 3 fra Ulsberg til Tynset, og i øst samme riksvei fra Tynset til Alvådal. I sør strekker området seg til RV 29 gjennom Folldal, fra Alvådal til Hjer-kinn. Dette området er på 2470 km², hvorav villreinen kan benytte seg av ca. 1800 km² (som inkluderer et område på ca. 100 km², som benyttes av "skogsrein").

4.5.2 Bestand

I perioden 1989- 1992 var vinterbestanden i Snøhettastammen på omtrent 2200 dyr, mens Knutshøstammen har vært på rundt 1100 dyr i samme tidsrom.

Gode beiteforhold i Knutshøområdet

Knutshøområdet har et av landets beste beiteforhold, både med tanke på sommer- og vinterbeiter. Antall rein i driftsplanen for Knutshøområdet er satt til 1500 vinterdyr (dvs. antall dyr som skal være igjen etter jakta). Området har kapasitet til langt flere dyr, men prioriteringer av andre interesser, særlig sauebeiting, har gjort at stammen holdes såpass lav. I 1995 var stammen på nesten 1500 dyr.

Figur 5: Antall dyr i Knutshøstammen i perioden 1987- 1994. Tallene baserer seg på stammeregnskap for Knutshø villreinområde. Tallene fra 1991 og 1993 stammer fra flytelling, mens tallene fra 1992 og 1994 er beregnet.

Mye tyder på at det skjer en viss overgang av rein fra Snøhetta til Knutshø. Overgangene ser ut til å ha sammenheng med snømengdene på vestsida, men hyppighet og omfang er ukjent. Mellom Knutshø og Forelhogna (som opprinnelig er tamrein) er det neppe stor utveksling. På begynnelsen av 70-tallet økte Knutshøstammen med et par hundre dyr. Disse kom trolig fra Rondane.

På grunn av at villreinstammene holdes på et lavt nivå, er også antall fellingstillatelser lave. I tillegg er fellingsprosenten lav og omtrent halvparten av tillatt kvote blir felt.

Tabell 1. Felt villrein i Knutshø jaktområde i perioden 1988- 1994.

År	I alt	Årskolv		1 1/2 år		Eldre		Fellingsprosent
		hann	hunn	hann	hunn	hann	hunn	
1988	689	89	75	75	42	126	282	58
1989	312	48	44	30	21	44	125	43
1990	382	44	44	44	18	87	145	57
1991	301	35	34	36	9	87	100	55
1992	214	16	20	25	11	70	72	54
1993	246	35	23	36	1	53	92	51
1994	352	39	39	37	18	82	137	62

Tabell 2. Felt villrein i Snøhetta jaktområde i perioden 1988- 1994. Området omfatter Snøhetta øst og vest.

År	I alt	Årskolv		1 1/2 år		Eldre		Fellingsprosent
		hann	hunn	hann	hunn	hann	hunn	
1988	395	35	38	60	29	51	182	44
1989	345	26	32	59	32	6	190	43
1990	262	28	24	34	30	-	146	44
1991	351	25	30	46	21	65	164	48
1992	415	37	29	58	30	130	131	53
1993	383	30	23	65	14	108	143	50
1994	529	46	56	87	41	122	177	53

4.5.3 Spesielt viktige områder for villreinen

Vinterbeiter

Vinterbeiter er knyttet til områder med lav og lite snø. På topper og rabber blåser snøen unna og laven blir lett tilgjengelig. Tilgangen på vinterbeiter er den viktigste regulerende faktoren for størrelsen på en reinstamme, og ro til å benytte disse er derfor svært viktig.

Vår/sommerbeiter

Reinen foretrekker plantene i spiringsfasen og trekker oppover fjellet etter hvor langt planteutviklingen er kommet. På den måten «følger reinen våren» oppover, på samme måte som moskusen.

Avkjøling på snøflekke

Været spiller en viktig rolle for hvor reinen oppholder seg sommers-tid. Er været varmt trekker reinen til høyfjellet hvor den lettere kan få avkjøle seg og få fred for insekter. Snøflekke er derfor viktig for reinen under slike forhold. I kjølig og fuktig vær kan den trekke ned i bjørkeskogen, mens den i tåke og dårlig vær kan trekke til områder den ellers ikke bruker.

Nøkkelområder

Nøkkelområder er de områdene som er svært viktige for stammen, for eksempel kalvingsområder. For reinen rundt Knutshø er områder med snø om sommeren også nøkkelområder.

Kalving

Under selve kalvingen går simlene alene og oppsøker terreng med gode muligheter til å stikke seg vekk; til småkupert og storsteinet terreng. Dette er en tilpassing for å unngå rovdyrangrep i denne sårbare tida. Kalvingsområdene varierer lite fra år til år, og synes å være bestemt av klimatiske og vegetasjonsmessige forhold.

På østsiden av Drivdalen er det få områder med snø om sommeren. Slike områder er viktig på varme dager og i perioder med store insektplager. Reinen søker tilflukt på slike steder for å avkjøle seg og for å unngå insekter.

Trekkveier

Trekkveiene for villrein (og annet hjortevilt) er svært viktige når de vandrer mellom beiteplasser, kalvingsområder og overvintringsområder. Hovedtrekkveiene er svært stabile fra år til år, og ofte følger de de store linjene i landskapet; langs høydedrag, over sund osv. Selv om reinen kan påtreffes andre steder, er de faste trekkveiene viktige for at reinen raskt og sikkert skal kunne bevege seg og utnytte større områder. Forstyrrelser ved trekkveiene kan medføre at trekket opphører og at dyra velger en helt annen vei. Antall dyr i et område kan dermed reduseres kraftig eller de kan forsvinne helt.

Stabile trekkveier**4.5.4 Områdebruk**

Villreinens områdebruk i det foreslåtte verneområdet er fremstilt på kart (figur 4). Det er viktig å presisere at områdene på kartet ikke er statiske, men viser områdebruken slik den er i dag. Beitesituasjonen forandrer seg med vekslende vær og føreforhold og endringer i vegetasjonen. Bruken kan derfor variere fra år til år innen et område. Reinen kan også beite noen år i et område, for så å skifte område for noen år. Når det første området er restituert, kan reinen igjen trekke tilbake til det første området.

SNØHETTA

Vinterbeiter

I Snøhettaområdet er vinterbeite minimumsfaktor for villreinstammen. Nesten hele bestanden i østområdene bruker arealer i Oppdal som vinterbeite. Tidligere ble særlig områdene nord og sør for Åmotsdalen brukt. Området på nordsida av Åmotsdalen (Soløyfjellet) er i dag nedbeitet, og området sør for Åmotsdalen (mellom Tjønnglupen og Sletthøa og i retning skytefeltet på Hjerkin) brukes nå av store deler av stammen. Om kort tid er lavmattene i disse områdene også nedbeitet, slik at reinen må finne nye vinterområder. Når lavmattene på Soløyfjellet tar seg opp igjen, vil nok dette området igjen få stor betydning.

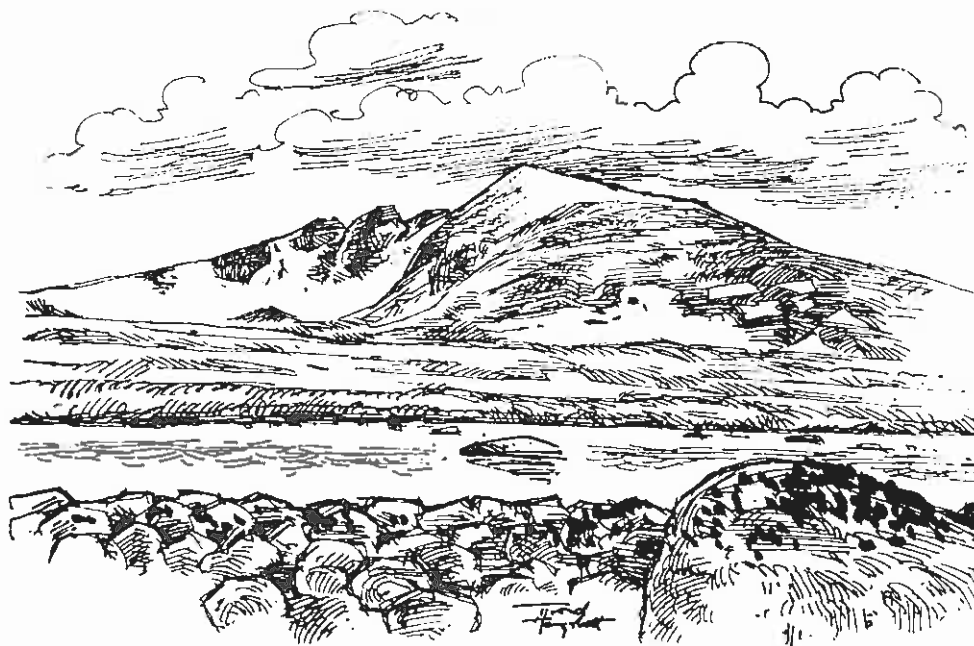
Vår/sommerbeiter

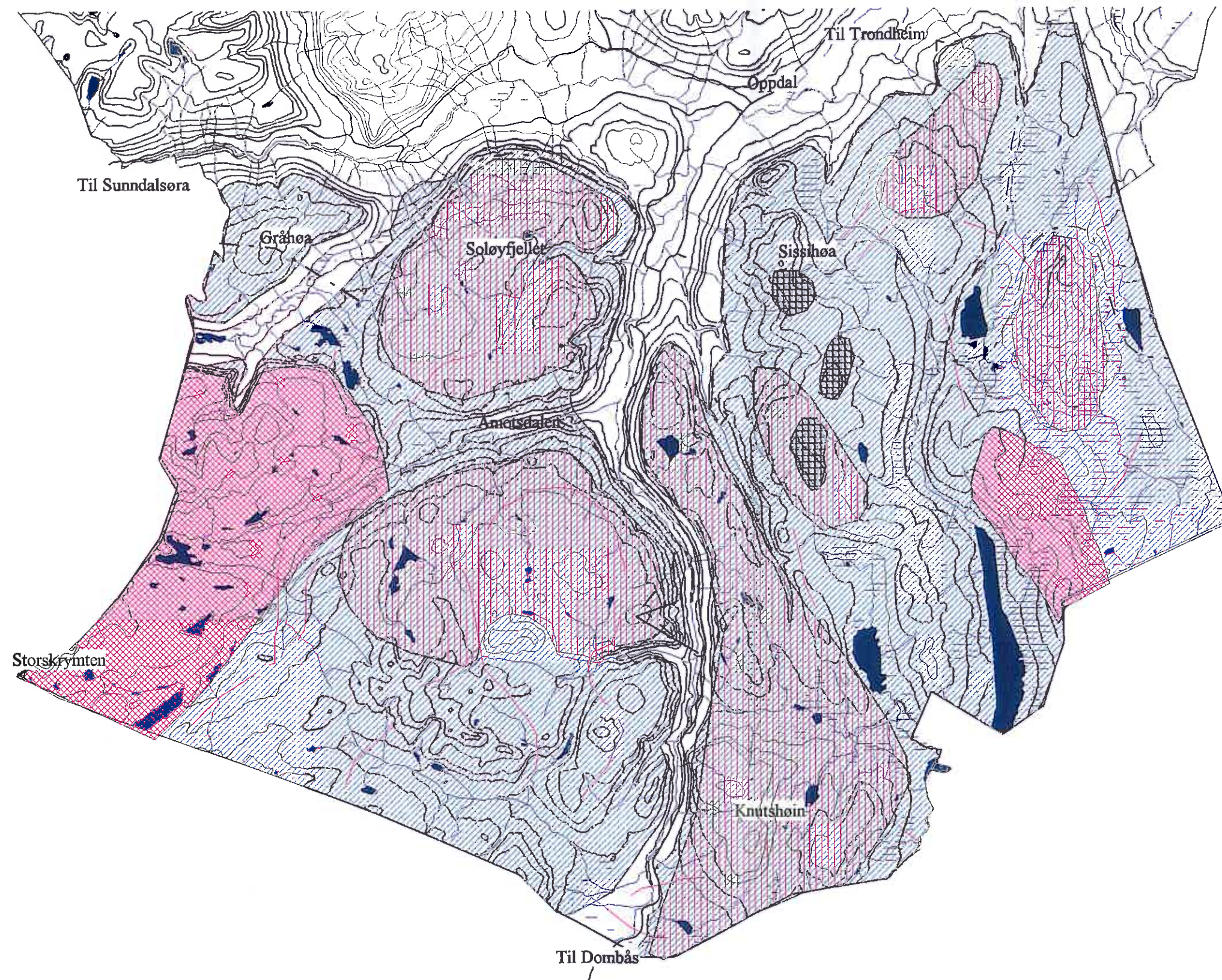
Under barmarksessongen benytter hovedbestanden i øst et fast område. Dette området avgrenses i grove trekk av Snøhettaområdets yttergrenser i øst (E6 over Dovrefjell) og sør (Dombås), og strekker seg videre over kommunegrensene til Lesja og Sunndal i vest. Bruken av området varierer gjennom barmarksesperioden, men følger samme mønster hvert år; et sirkulerende beitetrekk som gjør at området i sentrum blir mer brukt enn de perifere områdene.

Bukkene oppretter faste områder nord i Snøhettaområdet. To av områdene, Soløyfjellet og Skarven/Gråhøa, ligger i Oppdal kommune. Her oppholder de seg fram til jakta, når de fleste blir drevet ut av området.

Kalvingsområder

Hovedområde for kalving hos Snøhettareinen ligger mellom Åmotsdalen i øst og Nordre Svarthammeren og Storskardhøa i vest. Dette området ligger både i Oppdal og Sunndal kommuner.

Figur 6
Villreinens
områdebruk

- Villreinens
leveområde
- Viktige
vinterbeiter
- Områder med
snøfonner
om sommeren
- Kalvings-
områder
- Viktige
trekkveier

Målestokk 1 : 20000

KNUTSHØ

Vinterbeiter

Reinen er tilpasset lav som vinterbeite, og det utgjør opptil 80% av reinens vinterdiett. Lav er derfor en minimumsfaktor for villrein-stammene. Vinterbeitene i Knutshøområdet er svært gode. Målinger viser at lavmattene i dette området er blant de beste i landet, og at tilgangen på ubeitet lavsamfunn er stor.

Vår/sommerbeiter

Om sommeren er kosten allsidig med gress, starr, siv, urter og blad fra dvergbjørk. De kalkrike bergartene i området gir gode vekstvilkår for andre planter enn lav. De fleste vegetasjons-sammfunn preges av kalkkrevende arter. Det finnes uvanlig mye kalkkrevende reinroseheier, og rabbevegetasjonen domineres av lavrike graslyngsamfunn. Myrene domineres av rike fastmattemyrer og krattmyrer som er knyttet til det mest kalkrike og næringsrike jordsmonnet vi har. I et så frodig område som Knutshø vil reinen finne gode beiter over hele området.

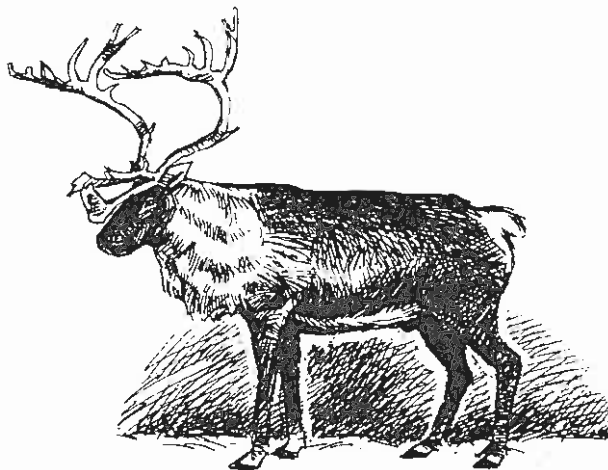
Utenom brunsttiden om høsten er stammen delt inn i bukkeflokker og flokker med simler/ ungdyr. I Knutshø foretrekker bukkeflokkene områdene sør for veien gjennom Einunndalen (Hedmark) både sommer og vinter. Simleflokkene holder seg mer nord for veien.

Kalvingsområder

Kalvingsområdet for Knutshøstammen finner vi i terrenget rundt Hånåbekktangen- Digerkammen. Dette området ligger sør-øst i kommunen, og strekker seg over fylkesgrensen til Hedmark.

Områder med snøfonner på sommeren

Områder med snø om sommeren er det lite av i Knutshøområdet. Under toppene på nordsiden av Knutshøene og i Steinhø finner vi slike områder. På grunn av liten tilgang på slike områder, er disse viktige for villreinen i Knutshø.

4.6 FERSKVANNSFAUNA

Vannene i Drivas nedbørsfelt tilhører de næringsfattige (oligotrofe), over 1300 meter er de fleste «ultranæringsfattige». Sett under ett har Dovre en særpreget og interessant ferskvannsfauna. Spesielt interessant er innslaget av arktisk- alpine arter.

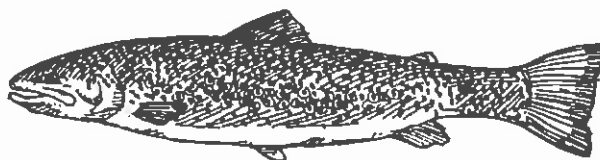
Næringsdyr for fisk

Med tanke på fiskeproduksjonen er artssammensetningen av næringsdyr viktig. Både for insektlarvene og krepsdyrartene vil det være store tetthetsvariasjoner gjennom året. Dette skyldes artenes levevis og livssyklus, og som normalt gjør en art tilgjengelig som næringsdyr kun en viss periode. Insektlarvene er mest utsatt for predasjon like før og etter klekking. I denne perioden forlater de bunnsubstratet og blir lettere synlig for fisken. God næringstilgang for fisken vil derfor være avhengig av et rikt artsutvalg og stor tetthet av næringsdyr.

4.6.1 Fisk

Utsetting

En del høyereliggende vann er fisketomme, men ellers finnes det ørret i hele området. På grunn av klimatiske forhold i området, er ørreten på grensen av leveområdet hvor bestanden kan opprettholdes gjennom naturlig reproduksjon. Bestanden i flere av de høyereliggende vannene har til nå vært opprettholdt ved hjelp av utsettinger. Ørreten vest for E6 er innført fra Elgsjøen og Orkelsjøen. I tillegg til ørret finnes det røye i 4-5 vann i området. I Orkelsjøen finnes det også ørekyt.

Utnyttelsen av fisk i området er generelt moderat, men Åmotsvatnet og Urdvatnet har stor betydning som fiskevann. I Åmotsvatnet har ørreten uvanlig rask vekst på grunn av en kombinasjon av tynn fiskebestand og stor skjoldkrepsbestand. Også Storvatnet i Lindalen har en usedvanlig tett fiskebestand av tilfredsstillende kvalitet. Åmotselva fører fisk i hele sin lengde, men over Urdvassbekken er bestanden trolig tynn.

Regnbueørret

I Potta, et lite vann på ca. 1390 mellom Flatbekktjønna og Urdvassbekken, finnes Norges høyeste reproduserende bestand av regnbueørret. Dette er verdifullt på grunn av sin sjeldne og vellykkede tilpasning til høyfjellsforhold.

4.6.2 Planktonkreps

Generelt er zooplanktonsamfunnene i Norge fattige. Fem vann innen det foreslåtte området er undersøkt for planktonkreps, og ni arter ble funnet. Vannene må sies å inneholde de arter som er vanlige for næringsfattige vann i Norge.

Totaltall og biomasse varierer en del for de undersøkte vannene. Noen vann har ekstremt liten mengde mens andre ligger over middels for landsdelen. I Åmotsdalsområdet er tre vann undersøkt. Disse vannene har lave til ekstremt lave verdier for individtall og biomasse pr. m². Vannene er svært grunne, og zooplankton antas å spille en liten rolle som næringsdyr i disse vannene. Andre store vassdrag i landsdelen (bl.a. Stjørdalsvassdraget og Verdalvassdraget) har et noe høyere artsutvalg av planktonkreps enn det som er funnet i Drivavassdraget.

Hoppekreps og vannlopper

Søndre Snøfjelltjønn skiller seg ut med høyt individtall og stor biomasse. Hoppekreps (Copepoda) dominerer materialet i juli, mens vannlopper (Cladocera) utgjør størst andel i august. Søndre Snøfjelltjønn er også eneste lokalitet i det undersøkte området hvor *Heterocope saliens* er påvist. Dette er en art som er vanlig nord for Dovre, også i fjellet. Den ble likevel ikke funnet i andre vann i området.

I Åmotsvatnet er hoppekrepsen *Cyclops abyssorum* påvist. Denne arten er tidligere bare funnet på et fåtalls lokaliteter i Norge. Artens biologi er lite kjent, men den opptrer hyppigst i planktonet.

De vanligste planktonartene i Drivavassdraget var *Cyclops scutifer*, *Bosmina longispina* og *Holopedium gibberum* (gelekreps). Dette dominansforholdet er vanlig å finne i næringsfattige vann.

4.6.3 Småkreps

Det er tatt prøver av småkrepsfaunaen i grunnvannssonen i ialt 18 tjern og vann, og 22 småkrepsarter er registrert i Drivas nedbørsfelt. For småkreps ligger artsantallet noe lavere enn det som er registrert i de fleste undersøkte vassdrag i regionen. Av de undersøkte vannene skiller Langvatnet og Åmotsvatnet seg ut med størst artsrikdom og største mengde.

Få arter

Tusenbeinkreps

Ved Åmotsflyin ble langhalet tusenbeinkreps (*Branchinecta paludosa*) funnet på to lokaliteter, men denne finnes trolig også ellers i området. Arten er trolig en relikte fra en tidlig periode etter forrige istid, da klimaet var mer arktisk og arten trolig hadde en mer sammenhengende utbredelse over store deler av landet. Langhalet tusenbeinkreps finnes ned til havnivå i Finnmark, men er bare påvist i høyere-liggende strøk sør i landet.

4.6.4 Bunndyr

Fire vann i området er undersøkt ved hjelp av grabbprøver. I tillegg er en del områder undersøkt med hjelp av rotemetoden.

De fleste sentrale ferskvannsdiregrupper er representert i grunnvannssonen i de vann og tjern der det er tatt prøver. Døgnflue- og fjærmygglarver er de mest tallrike gruppene i området. Døgnflue-

larver forekommer på flest lokaliteter, men disse forsvinner fra høyereliggende, vindeksponerte vann med grovt bunnsubstrat. Her dominerer de mer hardføre fjærmygg-larvene. Sammenlignet med andre vassdrag i regionen synes Drivavassdraget å ha et betydelig lavere artsantall av døgnfluer. I Åmotselva er det funnet store mengder døgnfluer, mens de øvrige lokalitetene i Åmotsdalområdet er lite egnet for døgnfluer.

Lindalsvatnet (på grensa mellom Oppdal og Sunndal) og Åmotsvatnet skiller seg ut med den største bunndyrteiteten i littoralsonen. Vannene har høy tetthet av dyr sammenlignet med andre vann i landsdelen, når høyden over havet tas i betraktning. Begge disse to vannene er verdifulle fiskevann hvor døgnfluellarver dominerer gruntvannsonen.

Åmotsvatnet og Nordre Snøfjelltjønn utmerker seg med mest allsidig bunnfauna i nedbørsfeltet. Mageanalyser fra fisk i Åmotsvannet viste at skjoldkreps (*Lepidurus arcticus*) spiller en vesentlig rolle som fiskeføde. Arten ble ikke påvist i roteprøver i Åmotsvannet, slik at det er naturlig å tro at arten forekommer også i andre vann i området, selv om den bare er funnet i prøver fra Nordre Snøfjelltjønn.

Steinfluelarver har gjennomgående forholdsvis liten betydning i bunnfaunaen, både i rennende og stillestående vann. Åmotselva skiller seg ut med mest variert steinfluefauna i rennende vann. Det er funnet 13 arter i elva, noe som er høyt i regional sammenheng.

Elvefauna

I Dindøla og Kaldvella finner vi en stor produksjon og klar dominans av døgnfluellarver. Andre arter av betydning er steinfluelarver, fjærmygg-larver og vannmidd. Ellers har lokalitetene et normalt utvalg av dyregrupper.

Prøver indikerer at knottlarver er en betydningsfull gruppe i enkelte elveavsnitt i vassdraget. Denne gruppen er ofte underrepresentert i slike undersøkelser.

4.7 INSEKTER

Dårlig undersøkt

Insektfaunaen i det foreslåtte verneområdet er dårlig undersøkt. I hovedsak er noen få lokaliteter i området rundt Kongsvoll. Noen av disse undersøkelsene er gamle, og det er vanskelig å si hvilke arter som er funnet på hvilke lokaliteter. Generell kunnskap om artenes opptreden er derfor benyttet, for å få et mer helhetlig inntrykk av insektsfaunaen.

Oversikten over insekter vil være et minimum for hva som finnes i området, ettersom undersøkelsene kun er gjort på et fåtalls lokaliteter og i et begrenset tidsrom. Noen individer har heller ikke vært mulig å artsbestemme.

Tovinger (Orden Diptera)*Knott (Fam. Simuliidae)*

Området rundt Kongsvoll er undersøkt med tanke på knottfaunaen. Knott er spesielt interessant i høyereliggende strøk og områder på nordlige breddegrader, på grunn av sin evne til å tilpasse seg ulike klima. En av disse egenskapene er å produsere modne egg uten å suge blod. Ialt er 13 arter knott funnet, og man fant en dominans av tre ikke- blodsugende arter. I Norge er det til nå funnet 50 arter knott.

Stankelben (Fam. Tipulidae)

De områdene som er undersøkt for knott er også undersøkt for stankelben. Det er funnet 15 arter totalt, derav fire i den midt- alpine sone, 11 i den lavalpine og 10 i den subalpine sone. Flere av artene er bare funnet på østsiden av Drivdalen.

Det eneste funnet i Skandinavia av *Tipula middendorffi* er i dette området. En art, *Tipula pagana*, er tidligere bare funnet i Oslo-området. Arten *Nephrotoma lundbecki* er tidligere bare kjent fra Nord-Norge. De øvrige artene ble funnet innen sitt allerede kjente utbredelsesområde.

Små stankelben (Fam. Limoniidae)

Småstankelbeinfloraen i Norge er dårlig undersøkt. 137 arter er med sikkerhet funnet i Norge, men det er grunnlag for å tro at det finnes omlag 150 arter. Tilsammen er 45 arter av familien Limoniidae, små stankelben, funnet i det foreslåtte verneområdet. I den midtalpine sone er tre arter funnet, men to av artene er trolig fløyet dit fra lavere liggende områder. I den lavalpine sone er 36 arter påvist, og 37 arter i den subalpine sone. Det er her påvist flere arter som tidligere ikke er funnet i Norge.

Arten *Phyllolabis macroura* dominerte både i den lavalpine- og den subalpine sone. Dette er en boreoalpin art, og dens store utbredelse på Dovrefjell er noe overraskende.

Hårmygg (Fam. Bibionidae)

I det undersøkte området ble seks arter funnet, mens det i Norge tilsammen bare er funnet syv arter. I Raubekken er *Bibio nigriventris* påvist. Denne er vanlig i lavlandet, og Raubekken er den høyeste kjente lokaliteten i Norge.

Vedfluer (Fam. Xylophagidae)

Dette er en liten familie av temmelig store fluer. Det er bare funnet tre arter i norsk fauna, og i det foreslått vernede området er det funnet en art, *Xylophagus compeditus*. Arten forekommer ikke i stort antall på Dovrefjell, men er en art som er funnet i hele Norge.

Snappefluer (Fam. Rhagionidae)

Av denne familien er tre arter funnet. *Chrysopilus luteolus* er funnet i Gåvålia på 960 moh. Arten er tidligere bare funnet spredt i nordlige deler av Nordland og på Hardangervidda. Gåvålia er dermed den høyeste kjente lokaliteten i Norge. De to øvrige artene er vanlige i fjellstrøk i Norge.

Parasittfluer (Fam. Tachinidae)

Tre lokaliteter ved Kongsvoll er undersøkt for parasittfluer. Fire arter er funnet, og av disse var en, *Onychogonia cervivi* ny i Skandinavia. Zoogeografisk er dette et interessant funn, da artene tidligere bare er funnet i Alpene.

Spyfluer (Fam. Calliphoridae)

Tolv arter spyfluer er funnet i området. Av disse er tre arter funnet i Norge for første gang. Dette er *Pollenia intermedia*, *Protocalliphora chrysorrhoea* og *Protocalliphora nuortevai*.

I tillegg er en art kjøttfluer, en art fra fluefamilien Micropezidae og en art fra fluefamilien Piophilidae og seks arter egentlige fluer funnet i det undersøkte området.

Vårfluer (Orden Trichoptera)

11 lokaliteter rundt Kongsvoll er undersøkt for vårfluer. 60 arter er funnet i den subalpine sone, 23 arter i den lavalpine sone. I den midtalpine sone er det funnet seks arter, men tre av disse var trolig tilfeldige gjester.

Det er ikke registrert vesentlige forskjeller i artssammensetningen i bekker og utløp av sjøer i den alpine sone. Artssammensetningen varierer på lokalitetene øst og vest for Drivdalen. Dette kan skyldes forskjeller i geologi, pH og flora.

Nettvinger (Orden Neuroptera) og skorpionfluer/snabelfluer (Orden Mecoptera)

12 arter nettvinger og skorpionfluer er påvist i Dovrefjellene. Ingen arter er funnet over 1400 moh (midtalpine sone). Seks arter er funnet i den lavalpine sone (1100 moh. til 1400 moh.). Ti arter er funnet i den subalpine sone.

Både i den lavalpine sone og den subalpine sone er det en dominans av de to artene *Hemerobius pini* og *Wesmaelius nervosus*. Av de øvrige artene er det bare funnet noen få individer av hver. Dette er arter som bare finnes i et lite antall, også i de mer gunstige habitater.

Det er allerede kjent at utbredelsesområdet for nettvinger og skorpionfluer omfatter Dovrefjell, men gruppene er relativt dårlig representert i skandinaviske høyfjell. Alle artene som ble funnet i området har bred utbredelse utenfor Norge, og ingen har utbredelsesområde som begrenser seg til høyfjellsområder.

Steinfluer (Orden Plecoptera)

Dovrefjell er et område med en rik steinfluefauna sammenlignet med andre fjellområder på samme høyde. Det er funnet 24 arter voksne steinfluer. To av disse artene er aldri funnet så langt vest i Sør-Norge. Dette er *Isoperla difformis* som ble funnet ved Jerosbekken og Kvern-
bekken og *Nemoura avicularis* som ble funnet i Jerosbekken.

Syv arter er funnet i den mellomalpine sone, 14 arter i den lavalpine sone og 23 arter i den subalpine sone.

Trips (Orden Thysanoptera)

Området rundt Kongsvoll, øvre deler av Drivdalen, Høgsnyta, Grøn-bakken og Gåvåliområdet er undersøkt for trips. Ti arter er påvist over tregrensa. Bare to arter er funnet i den mellomalpine sone. En del arter har lav populasjonstetthet i området. Dette skyldes trolig klimatiske forhold eller mangel på næringsplanter på grunn av plantenes høyde-grense.

En art, *Scolothrips uzeli*, er funnet nær Blesbekken, og er ikke tidligere funnet i Norge.

Biller (Orden Coleoptera)

Totalt i Norge er det funnet rundt 3300 billearter. I Dovrefjell nasjonalpark er det funnet 178. Ytterligere 88 arter er funnet ved Hjerkin og Drivstua, områder som ligger like utenfor grensene til det foreslåtte verneområdet i Sør-Trøndelag. Antall arter i Dovrefjellområdet er trolig høyere enn det som er registrert, selv om området inneholder store arealer med alpine biotoper. Det er funnet flere arter som er sjeldne både i norsk og skandinavisk sammenheng, i tillegg til arter som har et interessant utbredelsesmønster.

Løpebiller (Fam. Carabidae) er best undersøkt i området, og artsutvalget er nokså likt andre fjellområder i Sør-Norge. En del av de artene som er funnet i Dovrefjellområdet regnes som relativt sjeldne i Sør-Norge, men er ofte mer vanlige i nordlige deler av Skandinavia.

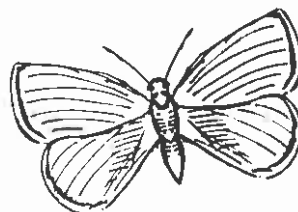
Endemiske arter

Endemiske arter er knapt nok kjent fra Dovrefjell, men noen arter med spesiell utbredelse er registrert. Blant disse er snutebiller *Ceutorhynchus viridanus* (Fam. Curculionide, snutebiller). Denne billen finnes i Gudbrandsdalområdet og fra Kongsvoll via Oppdal til Gjvra i Sunndal. Arten er relativ vanlig innen dette området, som er den eneste kjente forekomsten i Nord-Europa.

Andre arter som bare er funnet i det foreslåtte verneområdet, i tillegg til noen få steder i Norge, er snutebiller *Omiamina mollina* (Fam. Curculionidae), smelleren *Fleutiauxellus algidus* (Fam. Elatridae) og kortvingen *Psephidonus nigrita* (Fam. Staphlinidae).

300 sommerfuglarter**Sommerfugler (Orden Lepidoptera)**

Kunnskap om de rundt 300 sommerfuglartene som er kjent fra området er basert på innsamlinger fra mange enkeltlokaliteter innen området, og hovedsakelig fra Dovrefjell nasjonalpark. 16 rødlistearter er påvist i den eksisterende nasjonalparken / landskapsvern-område. Dette området skiller seg således ut som særlig viktig for sommerfugler i Sør-Trøndelag.

Av de større sommerfuglene går 12 arter opp i den mellomalpine sone. Dette er delvis arter med vid utbredelse i lavlandet, men også arter som er utpreget nordlige og som finnes i fjellet i Sør-Norge. To av artene finnes bare i fjellområdene sør i Norden. I den lavalpine sone kommer det inn over 20 arter, som også er vanlige i lavlandet. Her finnes dessuten 14 arter som er begrenset til fjellområder. Nede i bjørkeskogen stiger artsantallet til 110 arter. Flesteparten av disse er vanlige i lavlandet, men flere er spesielt knyttet til Dovre.

Av de mindre sommerfuglene er over 140 arter funnet på Dovre. I Norge er artene *Aryotropa purpurella* og *Gnorimoschena valesiella* (Fam. Gelechiidae) så langt bare funnet på Kongsvoll. Viklerne *Acleris implexana* og *A. arctica* er funnet få steder i Norge. Pyraliden *Eurrhysis phrygialis* er påvist på syv lokaliteter i Norge, derav to i det foreslåtte verneområdet.

Spretthaler (Orden Collembola)

Spretthaler er en av de få dyregruppene som er karakteristisk for de høyalpine områder. 71 arter er funnet i området rundt Kongsvoll, men det finnes trolig 25-30 arter i det foreslåtte verneområdet som enda ikke er registrert.

Arten *Folsomia dovrensis* er hittil bare beskrevet fra nordre Knutshø. I tillegg har fjellområdene i nasjonalparken et klart innslag av nordlige arter.

Årevinger (Orden Hymenoptera)

Det er grunn til å tro at antall arter både innen gruppen snylteveps og planteveps er stort i området, selv om kunnskapen til årevinge faunaen er svært begrenset i hele landet.

Fra familien Mymaridae er det kjent 14 arter. Av disse er det to nybeskrivelser fra Dovrefjell; *Alaptus globularius* og *Ooconus dovrensis*.

Planteveps har sitt globale tyngdepunkt i nordlige strøk, og i Norge er tilsammen 750 arter registrert. Noen av artene regnes som endemiske for den skandinaviske fjellkjeden. Klubbvepsarten *Praia taczanowskii* er funnet ti ganger på verdensbasis, blant annet ved Kongsvoll.

5. STATUS OVER ARTER I DET FORESLÅTTE VERNEOMRÅDET

5.1 FUGL

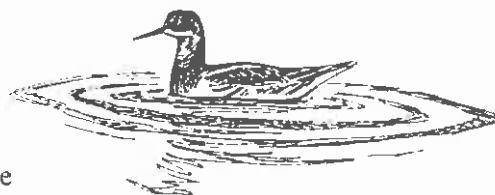
Det er ialt registrert 122 hekkefugler innen det foreslåtte verneområdet. Det er i tillegg en del arter som forekommer mer eller mindre regelmessig på trekk. Av de artene som er registrert i området er 27 truet eller sårbare. Ytterligere informasjon om disse artene finnes i kap. 6. 13 av artene i området er sjeldne i Sør-Trøndelag, men vanlige i andre deler av landet.

Tegnforklaring: H = hekkefugl, T = trekkfugl.

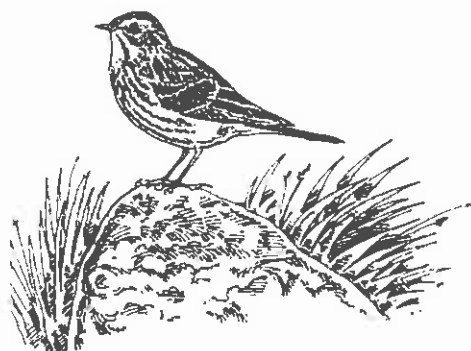
Arter som er merket med «A» er arter som ikke nødvendigvis er truet, men som vi har forvaltningsansvar for, på grunn av at store deler av bestanden under året oppholder seg i Norge.

Art	Status i området	Økning/nedgang i området (siste 15 år)	Arter som er sjeldne i Sør-Trøndelag	Truet/sårbar (kap. 6)
FUGLER				
Lommer				
Smålom	H: fåtallig			*
Storlom	H: fåtallig, regelmessig			*
Lappedykkere				
Dvergdykker	1 individ observert			
Horndykker	1 individ observert		*	
Storkefugler				
Gråhegre	H: fåtallig	økning		
Andefugler				
Sangsvane	T: regelmessig			*
Kortnebbgås	T: sjelden			
Dverggås	svært sjelden			
Grågås	T: sjelden			
Kanadagås	H:fåtallig T: fåtallig			
Ringgås	T: sjelden			
Gravand	T: svært sjelden			
Brunnakke	H: fåtallig			
Krikkand	H: fåtallig			
Stokkand	H: vanlig			
Stjertand	H: sjelden			*
Toppand	H: fåtallig			
Bergand	H: fåtallig			*
Havelle	H: fåtallig			*
Svartand	H: fåtallig			
Sjørørre	H: fåtallig, regelmessig			*
Kvinand	H: fåtallig, regelmessig			
Siland	H: fåtallig	økning		A
Laksand	H: fåtallig			

Art	Status i området	Økning/nedgang i området (siste 15 år)	Arter som er sjeldne i Sør-Trøndelag	Truet/sårbar (kap. 6)
Rovfugler				
Fiskeørn	T: sjelden			*
Havørn	streifgjest			*A
Kongeørn	H: fåtallig			*
Musvåk	1 observasjon			*
Fjellvåk	H: vanlig	I smånagerår		
Myrhauk	H: svært fåtallig	økning		*
Hønsehauk	H: svært fåtallig			*
Spurvehauk	H: svært fåtallig			
Tårnfalk	H: fåtallig, regelmessig			
Dvergfalk	H: fåtallig T: regelmessig	nedgang		
Jaktfalk	H: fåtallig			*
Vandrefalk	T: svært sjelden			*
Hønsefugler				
Lirype	H: vanlig			
Fjellrype	H: vanlig			
Jerpe	H: fåtallig	nedgang		
Orrfugl	H: vanlig			
Storfugl	H: vanlig			
Vaktel	H: svært sjelden			*
Tranefugler				
Trane	H: fåtallig T: regelmessig			*
Vade-, måke- og alkefugler				
Tjeld	T: sjelden			
Sandlo	H: fåtallig			
Boltit	H: vanlig			A
Heilo	H: vanlig			
Vipe	H: vanlig			
Temmincksnipe	H: fåtallig		*	
Fjæreplytt	H: vanlig		*	
Myrsnipe	H: fåtallig			
Brushane	H: fåtallig, regelmessig			
Enkeltebekkasin	H: vanlig			
Dobbeltbekkasin	H: fåtallig, regelmessig			*
Småspove	H: fåtallig, regelmessig			
Storspove	H: fåtallig, regelmessig			
Sotsnipe	T: sjelden			
Rødstilk	H: vanlig			
Gluttsnipe	H: fåtallig			
Skogsnipe	H: svært fåtallig			
Grønnstilk	H: fåtallig, regelmessig			
Strandsnipe	H: vanlig			
Svømmesnipe	H: fåtallig, regelmessig	varierende		

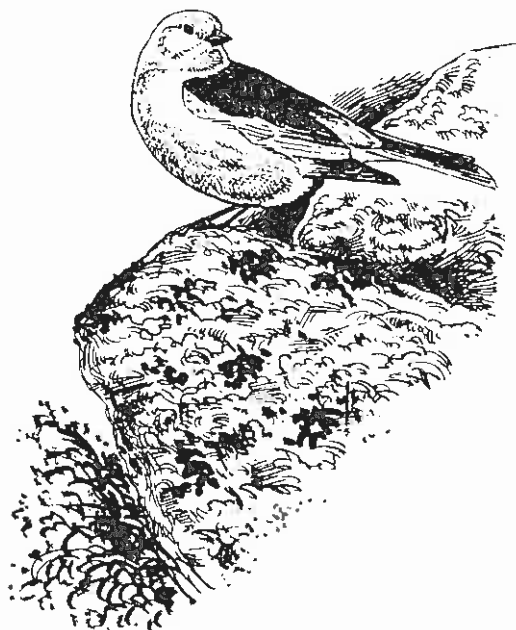
Art	Status i området	Økning/nedgang i området (siste 15 år)	Arter som er sjeldne i Sør-Trøndelag	Truet/sårbar (kap. 6)
Fjelljo	H: tallrik	I smånagerår	*	
Hettemåke	H: fåtallig			
Fiskemåke	H: fåtallig			
Sildemåke	T: sjelden			A
Svarbak	streiffugl			A
Rødnebbterne	H: fåtallig			
Duefugler				
Ringdue	H: fåtallig	økning		
Gjòkefugler				
Gjòk	H: vanlig			
Ugler				
Hubro	H: svært fåtallig	nedgang		*
Haukugle	H: fåtallig		*	
Snøgule	H: svært sjelden T: sjelden			*
Spurveugle	H: svært fåtallig		*	
Hornugle	H: fåtallig		*	
Jordugle	H: tallrik	I smånagerår		
Perleugle	H: fåtallig			
Seilere- og råkefugler				
Tårnseiler	Streiffugl i høyereliggende omr.			
Spettefugler				
Hærfugl	T: sjelden gjest			
Vendehals	H: fåtallig, regelmessig			*
Gråspett	H: fåtallig			*
Svartspett	fåtallig gjest			*
Tretåspett	Ett hekkefunn			
Flaggspett	H: regelmessig		*	
Hvitryggspett	mulig hekkefugl			*
Dvergspett	H: fåtallig			*
Spurvefugler				
Fjellerke	H: fåtallig	nedgang		*
Taksvale	H: vanlig	nedgang		
Trepiplerke	H: regelmessig			
Heipiplerke	H: vanlig			
Lappiplerke	sjelden gjest			
Gulerle	H: fåtallig			
Linerle	H: vanlig			
Sidensvans	regelmessig gjest			

Art	Status i området	Økning/nedgang i området (siste 15 år)	Arter som er sjeldne i Sør-Trøndelag	Truet/sårbar (kap. 6)
Fossefall	H: regelmessig			
Gjerdessmet	H: fåtallig			
Jernspurv	H: vanlig			
Rødstrupe	H: vanlig			
Blåstrupe	H: vanlig			
Nattergal	sjelden gjest			
Rødstjert	H: vanlig	nedgang		
Svartrødstjert	sjelden gjest			
Buskskvett	H: vanlig			
Steinskvett	H: vanlig			
Ringtrost	H: vanlig			
Svarttrost	H: fåtallig, vanlig			
Gråtrost	H: vanlig			
Måltrost	H: vanlig			
Rødvingetrost	H: vanlig			
Gresshoppesanger	sjelden gjest			
Gulsanger	H: fåtallig			
Møller	H: fåtallig			
Tornsanger	H: svært fåtallig			
Hagesanger	H: vanlig			
Løvsanger	H: tallrik			
Fuglekonge	H: fåtallig			
Gråfluesnapper	H: fåtallig			
Svarthvit fluesnapper	H: vanlig			
Granmeis	H: vanlig			
Lappmeis	sjelden gjest		*	
Toppmeis	H: fåtallig			
Svartmeis	H: vanlig			
Kjøttmeis	H: vanlig			
Blåmeis	H: fåtallig, regelmessig			
Stjertmeis	H: fåtallig, regelmessig		*	
Trekryper	H: fåtallig, regelmessig			
Varsler	H: fåtallig, regelmessig		*	
Tornskate	sjelden gjest			
Nøttekråke	sjelden gjest	ved invasjon		
Nøtteskrike	H: fåtallig			
Skjære	H: vanlig			
Kråke	H: vanlig			
Ravn	H: vanlig			
Kaie	sjelden gjest		*	

Art	Status i området	Økning/nedgang i området (siste 15 år)	Arter som er sjeldne i Sør-Trøndelag	Truet/sårbar (kap. 6)
Kornkråke	sjelden gjest			*
Stær	H: vanlig			
Gråspurv	H: vanlig			
Pilfink	sjelden gjest		*	
Bokfink	H: vanlig			
Bjørkefink	H: vanlig			
Grønnfink	H: regelmessig			
Grønnsisik	H: vanlig			
Tornirisk	sjelden gjest			
Bergirisk	H: trolig fåtallig og spredt	usikker		A
Gråsisik	H: vanlig			
Polarsisik	sjelden gjest			
Konglebit	sjelden gjest			
Grankorsnebb	H: usikker			
Furukorsnebb	H: usikker			
Dompap	H: fåtallig			
Lappspurv	H: vanlig			
Snøspurv	H: vanlig			A
ulspurv	H: fåtallig	nedgang		
Vierspurv	sjelden gjest			
Sivspurv	H: vanlig			

5.2 AMFIBIER OG KRYPDYR

Art	Status i området	Truet/sårbar
Frosk	Vanlig	
Liten salamander	Sjelden, funnet på to lokaliteter	*
Firfisle	Fåtallig, regelmessig	
Hoggorm	Fåtallig, lokalt tallrik	

5.3 INSEKTETERE OG FLAGGERMUS

Art	Status i området	Truet/sårbar
Vanlig spissmus	Vanlig	
Dvergspissmus	Finnes i mindre antall	
Vannspissmus	Fåtallig, spredt	
Nordflaggermus	Vanlig i lavlandet. Observert opp til Kongsvoll	*

5.4 HARE OG GNAGERE

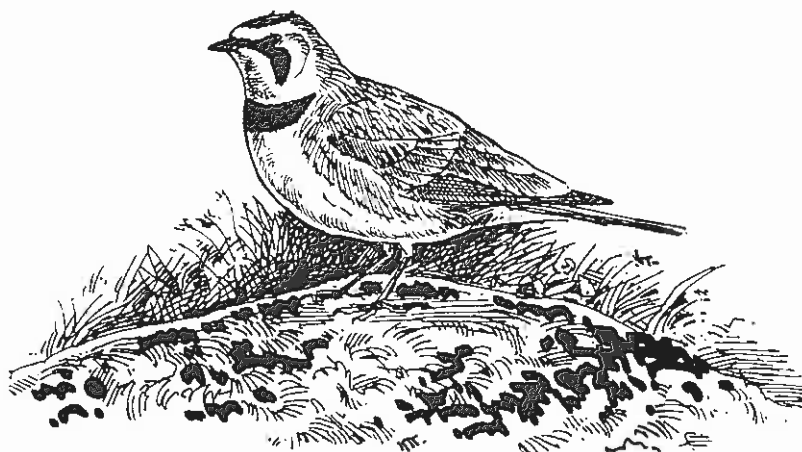
Art	Status i området	Oppgang/nedgang (siden beg. av 1980-tallet)	Truet/sårbar
Hare	Vanlig		
Ekom	Fåtallig	svinger i takt med frøårene	
Husmus	Vanlig i tilknytning til bebyggelse		
Markmus	Vanlig i lavere deler	oppgang	
Fjellrotte	Fåtallig		
Klatremus	Vanlig		
Gråsidemus	Fåtallig		
Lemen	Bestanden svinger	store svingninger	
Bjørkemus	Sjelden påvist, men forekommer trolig spredt		*

5.5 ROVDYR

Art	Status i området	Oppgang/nedgang (siden beg. av 1980-tallet)	Truet/sårbar
Ulv	Sjelden på streif		*
Rødrev	Vanlig i lavereliggende strøk	nedgang	
Fjellrev	Fåtallig		*
Bjørn	Streifdyr forekommer		*
Røyskatt	Vanlig	vekslende bestand	
Snømus	Vanlig		
Mink	Forekommer	nedgang	
Mår	Vanlig		
Oter	Regelmessige streifdyr		
Grevling	Vanlig i lavereliggende strøk og Kongsvoll, Storlidalen		
Jerv	Fåtallig, regelmessig		*
Gaupe	Fåtallige streifdyr		*

6. STATUS OVER TRUEDE OG SÅRBARE ARTER SOM OPPTRER REGELMESSIG INNEN DET FORESLÅTTE VERNEOMRÅDET

Art	Status i Norge	Status i Sør-Trøndelag	Negative faktorer
Storlom	utilstrekkelig	utilstrekkelig	biotopødeleggelse, ulovlig etterstrebelse
Smålom	utilstrekkelig	utilstrekkelig	biotopødeleggelse, ulovlig etterstrebelse
Stjertand	sårbar	sårbar	biotopødeleggelse
Bergand	sårbar	sårbar	vassdragsregulering, oljeforurensing
Svartand	utilstrekkelig	usikker	vassdragsregulering, oljeforurensing
Sjørørre	utilstrekkelig	utilstrekkelig	oljeforurensing, ferdsel, vassdragsregulering
Havelle	utilstrekkelig	sjelden	næringssvikt, oljeforurensing
Hønschauk	usikker	sårbar	skogsdrift, ulovlig etterstrebelse, matmangel
Kongørn	sårbar	sårbar	skogsdrift, forstyrrelser, ulovlig etterstrebelse
Myrhauk	sjelden	sjelden	ulovlig etterstrebelse, forstyrrelser
Jaktfalk	sårbar	sårbar	ulovlig etterstrebelse, ferdsel
Vandrefalk	direkte truet	sårbar	sprøytemidler, forstyrrelser
Trane	sårbar	sårbar	biotopødeleggelse, ferdsel, kraftledninger
Dobbeltbekkasin	sårbar	sårbar	biotopødeleggelse, ferdsel
Hubro	sårbar	sårbar	endringer i landbruket, kraftledninger
Snøugle	sjelden	sjelden	næringssvikt, ulovlig etterstrebelse
Vendehals	usikker	usikker	trolig reduksjon i egnede leveområder
Svartspett	sårbar	sårbar	skogsdrift
Gråspett	utilstrekkelig	utilstrekkelig	biotopødeleggelse
Hvittryggspett	sårbar	utilstrekkelig	skogsdrift
Dvergspett	utilstrekkelig	utilstrekkelig	biotopødeleggelse
Fjellerke	utilstrekkelig	utilstrekkelig	trolig ugunstig utvikling i vinterområdene
Bjørkemus	sjelden	sjelden	biotopendringer
Nordflaggermus	utilstrekkelig	utilstrekkelig	biotopødeleggelse
Liten salamander	sårbar	sårbar	biotopødeleggelse, forurensing
Jerv	sårbar	sårbar	biotopødeleggelse, forstyrrelse
Fjellrev	usikker	sårbar	næringssvikt, reveskabb
Gaupe	utilstrekkelig	utilstrekkelig	reveskabb
Villrein	sårbar	sårbar	biotopfragmenetering
Moskus	sårbar	sårbar	forstyrrelser, begrenset utbredelse

Insekter**Status i Norge**

Somatochlora alpestris
(Fjellmetalløyenstikker,
foreslått norsk navn)

sjelden

Sommerfugler*Stenoptilia islandicus*

utilstrekkelig kjent

Stigmella dryadella,

Reinrosedvergmøll

utilstrekkelig kjent

Phyllonorycter holandi

utilstrekkelig kjent

Coleophora paripennella

utilstrekkelig kjent

Gnorimochena valesiella

utilstrekkelig kjent

Acleris arctica

sjelden

Apotomis fraterculana

sjelden

Coleophora unigenella,

Reinrosesekkmøll

sjelden

Discestra furca

sjelden

El ichista ingvarella

sjelden

Elachista subnigrella

sjelden

Plutella haasi

sjelden

Rhigognostis kuusamoensis

sjelden

Xestia sajana

sjelden

Synathedon polaris,

Fjellglassvinge

sjelden

Eurrhypis phrygialis

sjelden

Vårfluer*Chilostigma sieboldi*

sjelden

Parachiona picicornis

sjelden

Limnephilus bipunctatus

usikker

7. LITTERATUR

VITENSKAPELIG LITTERATUR

- Aagaard, K., Olsen, A. & Solem, J. O. 1987. Chironmids of Blesbekken, an alpine tundra stream at Dovrefjell nationalpark, Norway. - Ent. scand. Suppl. 29: 349- 354.
- Aarvik, L., Karsholt, O., Larsen, K. & Schnack, K. 1988. New and interesting records of Lepidoptera from Norway. - Fauna norvegica Ser. B. 35: 77- 89.
- Alendal, E. 1971. Tidlig og god formering hos moskusfe på Dovrefjell. - Fauna 24: 96- 100.
- Alendal, E. 1980. Overføringer av moskusfe fra Øst-Grønland i perioden 1899- 1969. - Nor. Polarinst. Medd. No. 107: 3- 22.
- Angerbjørn, A., Arvidson, B., Noren, E. & Strømgren, L. 1991. The effect of winter food on reproduction in the arctic fox *Alopex lagopus*. A field experiment. - J. Anim. Ecol. 60: 705- 714.
- Bentz, P. G. 1988. Sjeldne fugler i Norge i 1986. - Vår fuglefauna 11: 87- 93.
- Bevanger, K. & Jordal, J. B. 1981. Fuglefaunaen i Drivas nedbørsfelt, Oppland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker. - Det Kgl. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Zool. ser. 1981:7. 145 s.
- Bily, S. 1982. The Buprestidae (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark. - Fauna Ent. Scand. 10: 1- 111.
- Bretten, S. & Gjærevoll, O. 1993. Global change and arctic terrestrial ecosystems. An internasjonal conference 21-26 august 1993, Oppdal, Norway. Excursion guide: Dovrefjell. - Norsk institutt for naturforskning, Trondheim.
- Dahlby, R. 1973. A Check- list and synonyms of the norwegian species of Ephemeroptera. - Norsk ent. Tidsskr. 20:249- 252.
- DVF Viltforskningen. 1984. Arbeidsrapport nr. 7 fra rovviltprosjektet. Rovviltregistrering og rovviltforskningen ved DVF etter 1984. - Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Trondheim.
- Einvik, K. 1982. Fiskeriundersøkelser i 10 års vernede vassdrag. Sluttrapport. - Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Trondheim. 206 s.
- Fjellberg, A. 1976. Collembola from mountains in South Norway. - Norw. J. Ent. 23: 127- 137
- Fjellberg, A. 1987. Collembola from the Dovrefjell National Park, South Norway. - Fauna norv. Ser. B, 34: 73-74.
- Fylkesmannen i Oppland. 1987. Villrein og inngrep i Snøhetta. - Rapport 1987: 15. 78 s. pluss fotografier.
- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1979. Utkast til verneplan for våtmarksområder i Sør-Trøndelag fylke. 120 s.
- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1991. EDNA. EDB- register for naturverndata for Oppdal kommune. Revidert utgave. 47 s. pluss kart.
- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1993. Villrein og inngrep i Knutshø villreinområde. - Rapport 1993: 3. 53 s.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Under utarbeidelse. Trua arter i Sør-Trøndelag- forekomst, trusler og forvaltningstiltak. Manuskriptkopi 29.03.96.

Gaare, E. 1993. Terrestrisk naturovervåking. Radiocesiummålinger i planter, vegetasjon og rein fra Børgefjell, Dovre-Rondane og Møsvatn- Austfjell 1992. - NINA Oppdragsmelding 230: 1- 21.

Gaare, E. 1994. Overvåking av ¹³⁷Cs i TOV- områdene Dividal, Børgefjell, Dovre/ Rondane, Gutulia og Solhomfjell sommeren 1993. - NINA Oppdragsmelding 300: 1- 29.

Gaare, E., Johnson, B. & Skogland, T. (red.) 1991. Tjernobyl. - Sluttrapport fra NINAs radioøkologiprogram 1986-90. - NINA Temahefte 2.

Gausemel, S. I. 1988. Villrein og konkurrerende arealbruk i Knutshø villreinområde. - Hovedfagsoppgave i zoologi, UNIT, AVH.

Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994. Norsk fugleatlas. - Norges ornitologiske forening, Klæbu. 551 s.

Grendal, R. E. 1994. Viltet i Oppdal. - Del 2. 25 s.

Greve, L. & Solem, J. O. 1983. *Piohila (Amphipogon) flava* (Zett. 1838) in Norway (Dipt., Piohilidae) 1983. - Fauna norv. Ser. B. 30: 81-83.

Greve, L., Solem, J. O. & Olsen, A. 1984. Distribution and flight periods of Bibionidae (Dipt.) in the Dovrefjell mountains near Kongsvoll, Central Norway. - Fauna norv. Ser. B, 31:88-91.

Greve, L., Solem, J. O. & Bretten, S. 1987. Bibionidae, Xylophagidae, Rhagionidae, Psilidae, Micropezidae, Clusiidae and Piophilidae (Diptera) from the Dovrefjell National Park, South Norway. - Fauna norv. Ser. B, 34: 75-79.

Greve, L., Solem, J. O. & Bretten, S. 1987. Distribution, abundance and phenology of adult Neuropterodea (Orders Planipennia, Raphidioptera and Megaloptera) and Mecoptera in the Dovrefjell mountains, South Norway. - Fauna norv. Ser. B, 34: 57-62.

Grøvan, B. 1986. Effekten av næringstilgang og jaktforstyrrelser på aktivitetsbudsjettet og jaktens innflytelse på villreins kondisjon. - Hovedfagsoppgave i terrestrisk zoologi, Universitetet i Trondheim.

Gulbrandsen, J. 1977. Fluktaktivitet, kopulasjonsfrekvens, eggmodning og kondisjonsforhold hos en del nattfly (Lepidoptera; Noctuoidea) i relasjon til meteorologiske faktorer på Kongsvoll, Sør-Trøndelag. - Hovedoppgave i zoologi, Universitetet i Trondheim. 165 s.

Hagen, Y. 1969. Norske undersøkelser over avkomproduksjonen hos rovfugler og ugler sett i relasjon til smågnagerbestandens vekslinger. - Fauna 22: 73- 126.

Hannisdal, A., Myklebust, I. & Olsen, K. V. 1994. Program for terrestrisk naturovervåking. Sammenendragsrapport 1990-92. - DN- rapport 1994:6. 75 s.

Heggberget, T. M. & Myrberget, S. 1980. Bestanden av jerv i Norge i 1970- åra. - Fauna 33: 52- 55.

Hegvik, H. 1977. En sammenlignende undersøkelse av geometridefaunaen (Lepidoptera) i tre regioner i Midt-Norge, med særlig henblikk på bruken av lysfellemetoden. - Hovedfagsoppgave i zoologi, Universitetet i Trondheim. 182 s.

- Hofsvang, T., Solem, J. O. & Bretten, S. 1987. Distribution and seasonal abundance of adult Tipulidae (Diptera) in the Dovrefjell National Park, South Norway. - Fauna norv. Ser. B, 34:51-56.
- Holthe, V. 1975. Villreinen i Knutshømrådet, jakten 1974.
- Holthe, V. 1977. Villreinområder i Sør-Norge. - DVF Viltkontoret. Trondheim. Intern rapport. 45 s.
- Håland, A. 1985. Utbredelse og bestandssituasjon for alpine dykkender i Norge; spesielt sjøorre og laksand. - Vår fuglefauna 8: 67- 69.
- Jordhøy, P. & Skogland, T. 1991. Overvåkingsprogram for hjortevilt. Kalve- og strukturtellinger av villrein i 1991. Notat. - Norsk Institutt for Naturforskning, Trondheim.
- Jordhøy, P. & Skogland, T. 1992. Overvåkingsprogram for hjortevilt. Kalve- og strukturtellinger av villrein i 1992. Notat. - Norsk Institutt for Naturforskning, Trondheim.
- Jordhøy, P. & Skogland, T. 1993. Overvåkingsprogram for hjortevilt. Kalve- og strukturtellinger av villrein i 1993. Notat. - Norsk Institutt for Naturforskning, Trondheim.
- Kjos-Hansen, O., Gunnerød, T. B., Mellquist, P. & Dammerud, O. (red.). 1980. Vassdragsregulerings virkning på vilt. Symp. - NVE/ DVF 1980.
- Korsen, I. & Gjovik, J. A. 1977. Undersøkelser i 10- års verna vassdrag. Årsrapport 1977. Driva- vassdraget, Todalsvassdraget. - Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Fiskerikonsulenten i Midt-Norge. 114 s.
- Krafft, A. 1981. Utbredelse og bestandsstørrelse av villrein i Norge. - Viltrapport nr. 18. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Kvam, T. 1979. Jervsporing i Snøhetta- Rondane våren 1979. - Viltrapport 7: 1- 28. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Kvam, T. 1980. Jervens status i Snøhetta-/ Rondaneområdet i 1979 og 1980. - Fauna 33: 117- 127.
- Kvam, T. & Sørensen O. J. 1981. Jervens status i Snøhetta, Rondane og endel omliggende fjellstrøk 1981. - Viltrapport 19. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Kvam, T. & Sørensen, O. J. 1983. Utviklingen av jervestammen i Snøhettaområdet i perioden 1979- 1982. - Rovviltprosjektet. Arbeidsrapport. 4: 1- 13. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Kvam, T., Overskaug, K. & Sørensen, O. J. 1984. Jerv i Norge 1978- 1983. Liste over meldinger. - Rovviltprosjektet. Arbeidsrapport 12. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Kvam, T., Overskaug, K. & Sørensen, O. J. 1984. Jerven (*Gulo gulo* L.) i Norge. Utbredelse og bestand 1978- 1983. - Viltrapport 32. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Kvam, T. & Røskaft, E. 1987. Prosjekt jerv 1986. Rapport fra forprosjektperioden. - Økoforsknnotat 1987: 2.
- Kvam, T. & Røskaft, E. 1987. Forskningsplan omkring jervens biologi i Norge. - Økoforsk utredning 1987: 7. 37 s.

Kvam, T., Strand, O. & Sørensen, O. J. 1987. Jerveinventeringer i Snøhetta-området våren 1986. - Viltrapport 1. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Kvam, T. & Røskaft, E. 1987. Forskningsplan omkring jervens biologi i Norge. - Økoforsk utredning 1987:7. 37 s.

Kvam, T., Overskaug, K. & Sørensen, O. J. 1988. The wolverine (*Gulo gulo* L.) in Norway. - Lutra 31: 7- 20.

Kværne, M. 1968. Fokstumyras fuglefauna 1964- 1967. - Sterna 8: 49- 64.

Kålås, A. & Myklebust, I. 1994. Terrestrisk naturovervåking. Akkumulering av metaller i hjortedyr. Program for terrestrisk naturovervåking. - NINA Utredning 58.

Kålås, J. A. & Lierhagen, S. 1992. Terrestrisk naturovervåking. Metallbelastninger i lever fra hare, orrfugl og lirype i Norge. Program for terrestrisk naturovervåking. - NINA Oppdragsmelding 137.

Kålås, J. A., Framstad, E., Nygård, T. & Pedersen, H. C. 1992. Terrestrisk naturovervåking. Smågnagere og fugl i Børgefjell, Åmotsdalen, Solhomfjell og Lund, 1991. - NINA Oppdragsmelding 132: 1- 38.

Kålås, J. A. & Framstad, E. 1993. Terrestrisk naturovervåking. Smågnagere, fugl og næringskjedestudier i Børgefjell, Åmotsdalen, Møsvatn- Austfjell, Lund og Solemfjell, 1992. - NINA Oppdragsmelding 221: 1- 38.

Kålås, J.A., Framstad, E. Pedersen, H. C. & Strand, O. 1994. Terrestrisk naturovervåking. Fjellrev, hare, smågnagere, fugl og næringskjedestudier i TOV- områdene, 1993. Program for terrestrisk naturovervåking. - NINA Oppdragsmelding 296: 1- 47.

Landa, A. 1992. Tetthetsavhengighet og betydning av størrelse i reproduksjonen hos jerv (*Gulo gulo*) i Norge. - Hovedfagsoppgave i økologi. Zoologisk institutt, Universitetet i Trondheim.

Landa, A. 1995. Overvåking av den sør-norske jervbestanden. Prosjektbeskrivelse. - NINA-NIKU. 11 s.

Landa, A. & Skogland, T. 1989. Bestandstelling av jerv i Snøhetta og omliggende fjell vinteren 1989. - NINA Oppdragsmelding 11: 1- 26.

Landa, A. & Skogland, T. 1990. Bestandstelling av jerv i Snøhetta og omkringliggende fjell vinteren 1989. - NINA Oppdragsmelding 011. 25 s.

Landa, A. & Skogland, T. 1990. Skrymtheimen- Europas siste villmark? - Naturnytt 4 (2): 6-8.

Landa, A., Tømmerås, B. Å. & Skogland, T. 1993. Testing av lukt og smaksrepellenter og utprøving av effekt for å redusere jervpredasjon på sau. - NINA Oppdragsmelding 243: 1- 20.

Landa, A., Tømmerås, B. Å. & Bergersen, L. 1994. Jervpredasjon på sau - Utprøving av lukt og smaksrepellenter 1994. - NINA Oppdragsmelding 317: 1- 9.

Langeland, A. og Koksvik, J. I. 1980. Fiskeribiologiske og andre faunistiske undersøkelser i Grøa-vassdraget (bl. a. Svartsnyttvann og Dalavatn) sommeren 1979. - K. norske Vidensk. Selsk. Mus., Rapport Zool. Ser. 1980- 9. 46 s.

Langvatn, R. 1993. Overvåking av hjortevilt - hjort. Årsrapport region nord (Nordmøre- Sør-Trøndelag) 1992. - NINA Oppdragsmelding 211: 1- 22.

- Langvatn, R. 1994. Overvåking av hjortevilt - hjort. Årsrapport region nord (Nordmøre - Sør-Trøndelag) 1993. - NINA Oppdragsmelding 281: 1- 19.
- Lillehammer, A. 1974. Norwegian stoneflies. II. Distribution and relationship to the environment. - Norsk ent. Tidsskr. 21: 195- 250.
- Loen, J. 1991. Store rovdyr i Sør-Trøndelag og jerven i Dovre/Rondane. Bestander, konflikter og tiltak. - Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Rapport nr. 7:1991.
- Mendl, H., Solem, J. O. & Bretten, S. 1987. Distribution and seasonal abundance of adult Limoniidae (Insecta, Diptera, Nematocera) in the Dovrefjell National Park, South Norway. - Fauna norv. Ser. B, 34:63-72.
- Myhre, R. 1967. Jerven. - Fauna 20: 51- 63.
- Myhre, R. & Myrberget, S. 1975. Diet of wolverines (*Gulo gulo*) in Norway. - J. Mammal. 56: 752- 757.
- Myrberget, S. 1968. Jervens ynglehi. - Fauna 21: 108- 115.
- Myrberget, S. 1970. Den norske bestand av jerv *Gulo gulo* (L.), og gaupe *Lynx lynx* (L.). - Medd. Stat. Viltunders. 2: 1- 35.
- Myrberget, S. & Sørungård, R. 1975. Jervens og gaupas status i Norge. - Naturen 99: 169- 172.
- Myrberget, S. & Sørungård, R. 1979. Fødselstidspunkt og kullstørrelse hos jerv. - Fauna 32: 9- 13.
- Mølmen, Ø. 1975. Villreinen i Snøhettafeltet. - Viltforskningen. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. 497 s.
- Mølmen, Ø. 1991. Den gamle villreinfangsten i sør-norske fjell. - Spor nr. 12. Trondheim.
- Norges offentlige jaktstatistikk. Årlige rapporter 1988- 1994. - Statistisk sentralbyrå. Oslo- Kongsvinger.
- Norges offentlige utredninger 1983: 42. Naturfaglige verdier og vassdragsvern. - Universitetsforlaget. 376 s.
- Nøst, T., 1981. Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser i Drivavassdraget 1979-80. - Det Kgl. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Zool. ser. 1981:10. 77 s.
- Nøst, T. 1985. Distribution and food habits of mayflies (Ephemeroptera) in streams in the Dovrefjell mountains, Central Norway. - Fauna norv. Ser. B. 32: 100- 105.
- Olsen, A. 1984. The sex ratios of three species of trips, *Mycterothrips latus* (Bagnall), *Trips vulgatissimus* Haliday, og *Taeniothrips picipes* (Zetterstedt) i Dovrefjell (Thys., Thripidae). - Fauna norv. Ser. B., 31: 77- 80.
- Olsen, A. 1987. The trips fauna near Kongsvoll in the Dovrefjell mountains (Sør-Trøndelag County, South Norway); distribution and habitat/ host plant. (Thys., Insecta). - Fauna norv. Ser. B, 34: 80-91.
- Olsen, A. & Solem, J. O. 1982. On the Norwegian thrips fauna (Thysanoptera). - Fauna norv. Ser. B. 29: 5- 16.
- Opheim, M. 1950. Macro-Lepidoptera from Central Norway. - Norsk Entomologisk Tidsskrift, Bind VIII: 91- 123.

- Ottesen, P. S. (red.) 1993. Norske insektfamilier og deres artsantall. - NINA Utredning 55:1-40.
- Overskaug, K., Kvam, T. & Sørensen, O. J. 1986. Jerv i Norge 1984. Rovviltprosjekt. - Arbeidsrapport. 24. Viltforskningen. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Overskaug, K., Kvam, T. & Sørensen, O. J. 1986. Jerv i Norge 1985. Rovviltprosjekt. - Arbeidsrapport. 28. Viltforskningen. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.
- Pedersen, H. C., Myklebust, I., Nygård, T. & Sæther, M. 1992. Akkumulering og effekter av kadmium i lirype. - NINA Oppdragsmelding 152: 1- 27.
- Pedersen, H. C., Bevanger, K., Bretten, A., Dalen, T., Hanssen, O., Smith, E. M. & Wilmann, B. 1993. Viltstelltiltak for lirype: økologiske effekter av brenning og kutting av heivegetasjon. - NINA Oppdragsmelding 226: 1- 30.
- Pedersen, H. C., Bevanger, K., Bretten, A., Dalen, T., Hanssen, O., Smith, E. M. & Wilmann, B. 1993. Viltstelltiltak for lirype: økologiske effekter av brenning og kutting av heivegetasjon. - NINA Oppdragsmelding 283: 1- 22.
- Raastad, J. E. & Solem, J. O. 1989. Autogeny as successful reproductive strategy in high altitude blackflies (Diptera, Simuliidae). - Annls Limnol. 25 (3) 1989:243-249.
- Reimers, E. 1984. Virkninger av menneskelig aktivitet på rein og caribou. En litteraturstudie. - Zoofysiologisk institutt, Universitetet i Oslo. NVE- Vassdragsdirektoratet, Natur- og landskapsavdelingen. Oslo.
- Reimers, E. 1986. Rein og menneskelig aktivitet. - Kraft og miljø nr. 12. NVE- Vassdragsdirektoratet, Natur- og landskapsavdelingen, Oslo.
- Reitan, O., Bjørn, R., Gravem, A. & Kjos- Hanssen, O. 1982. Viltartenes forekomst, bestandsstørrelse og biotoper i de midlertidig vernede vassdrag. Del V- region 4 Trøndelag. - Reguleringsundersøkelsene, Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. 3:1982. 111 s.
- Roalkvam, R. 1985. Smålomens *Gavia stellata* og storlomens *G. arctica* hekkeutbredelse i Norge. Meddelelse nr. 15 fra Atlasprosjektet. - Vår fuglefauna 8: 23- 27.
- Rognes, K. 1982. A small collection of calyperate Diptera (Tachinidae, Sarcophagidae, Calliphoridae, Muscidae) from the Dovre mountains, Southern Norway. - Fauna norv. Ser. B, 29: 110-114.
- Røed, K. 1986. Studies on the genetic structure of populations of reindeer and caribou (*Rangifer tarandus tarandus* L.) - Dr. Agric. thesis, Zool. inst. Landbrukshøgskolen, Ås.
- Røskaft, E. 1988. Årsrapport Prosjekt jerv 1987. - Økoforsknotat 1988:3.
- Schaanning, H. T. L. 1918. Dovrefjells fuglefauna. - N.J. F. F. 47: 1- 32.
- Schartau, A. K. L., Hesthagen, T. & Aastorp, G. L. 1995. Ferskvannsbioologiske undersøkelser i midt-norske fjellområder i 1993. - NINA Oppdragsmelding 252: 1- 27.
- Scheie, J. O. 1992. Rapport fra jervesporing i Dovrefjell/ Rondane- området 9. april 1992.
- Schøyen, W. M. 1877. Bidrag til Gudbrandsdalens og Dovrefjelds Insektfauna. - N. Mag. f. Naturv. B. 24.

Skogland, T. 1978. Utredning om villrein i forbindelse med Mardøla- Gryttenreguleringen. Utbredelse, bestandsutvikling, produksjon og biotopvalg hos villrein i Snøhettaområdet. - Viltforskningen. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. 48 s. pluss vedlegg.

Skogland, T. 1981. Forvaltningsrapport Knutshø villreinområde 1981. - Notat. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Skogland, T. 1983. Villreinstammen i Knutshø: sammensetning, produksjon og bestandsstørrelse. - Notat. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Skogland, T. 1983. Utredning om villrein i forbindelse med Mardøla- Grytten- reguleringen. - Viltforskningen. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Skogland, T. 1984. The effects of food maternal conditions on fetal growth and size in wild reindeer. - Rangifer 4(2): 39- 46.

Skogland, T. 1984. Wild reindeer forage-niche organization. - Holartic Ecology 7: 345- 379.

Skogland, T. 1984. Betydningen av tetthetsavhengig matbegrensning på kalveproduksjon og kroppstørrelse hos villrein som grunnlag for forvaltningsmodeller. - Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Viltrapport nr. 29: 35- 46.

Skogland, T. 1985. Life history characteristics of wild reindeer (*Rangifer tarandus tarandus*) in relation to their food resources; ecological effects and behavioral adaptations. - Norsk viltforskning 14: 1- 31.

Skogland, T. 1985. The effects of density- dependent resource limitations on the demography of wild reindeer. - J. Anim. Ecol. 54: 359- 374.

Skogland, T. 1985. Noen resultater fra fellingsprogrammet for villrein vintrene 1983/84 på Hardangervidda og i Forelhogna- Knutshø. - Notat. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Skogland, T. 1986. Vurdering av villreinstammens størrelse i Knutshø. - DN- notat.

Skogland, T. 1986. Movements of tagged and radio-instrumented wild reindeer in relation to habitat alterations in the Snøhetta region, Norway. - Rangifer, spec., issue 1: 267- 272.

Skogland, T. 1987. Radiocesium concentration in wild reindeer at Dovrefjell. - Rangifer 7: 42- 45.

Skogland, T. 1989. Comparative social organization of wild reindeer in relation to food, predator avoidance and mates. - Advances in Ethology. 29. Paul Parey Verlag, Berlin 74 s.

Skogland, T. 1990. Villreinens tilpasning til naturgrunnlaget. - NINA forskningsrapport nr. 10: 1- 33.

Skogland, T. 1990. What are the effects of predators on large ungulate populations? - Oikos 61: 401- 411.

Skogland, T. 1990. Villreinens tilpasninger til naturgrunnlaget. - NINA Forskningsrapport 10: 1- 33.

Skogland, T. Udat. Utbredelse, bestandsutvikling, produksjon og biotopvalg hos villrein i snøhettaområdet. - Viltforskningen. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Skogland, T. & Mølmen, Ø. 1980. Prehistoric and present habitat distribution of wild mountain reindeer at Dovrefjell. - Proc. 2nd. Int. reindeer/ caribou Symp., Røros. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Trondheim, s 130- 141.

- Skogland, T. & Espelien, I. 1989. Villrein og radioaktivitet-status frem til vinteren 1989. Fremdriftsrapport. - Radioøkologisk Forskningsprogram, NINA: 70- 78.
- Skogland, T. & Espelien, I. 1990. The biological effects of radiocesium contamination of wild reindeer in Norway following the Chernobyl accident. - Trans. 19th Int. Union Game Biol., Trondheim: 276- 279.
- Skogland, T. & Strand, O. 1991. Tungmetall-belastning i villrein. - NINA Oppdragsmelding.
- Skogland, T., Strand, O. & Heim, M. 1992. Det nasjonale overvåkningsprogramet for hjortedyr. Resultater fra villreinundersøkelsene på Hardangervidda og Snøhetta 1991. - NINA Oppdragsmelding 122: 1- 23.
- Skogland, T., Strand, O., Heim, M. & Jordhøy, P. 1993. Overvåking av hjortevilt - rein. Årsrapport Forelhogna, Knutshø, Rondane nord, Rondane sør og Setesdal Ryfylke. - NINA Oppdragsmelding 214: 1- 11.
- Solem, J. O. 1983. Identification of the Norwegian larvae of the genus *Potamophylax* Wallengren, 1891 (Trichoptera, Limnephilidae), with data on life histories, habitats and food in the Kongsvoll area, Dovrefjell mountains, Central Norway. - Fauna norv. Ser. B. 30: 69-76.
- Solem, J. O. 1985. Temporary pools in the Dovre mountain, Norway and their fauna of Trichoptera. - Acta Entomol. Fennica 42: 82- 85.
- Solem, J. O. 1985. Distribution and biology of caddisflies (Trichoptera) in Dovrefjell mountains, Central Norway. - Fauna norv. Ser. B, 32:62-79.
- Solem, J. O. & Sveum, P. 1980. *Ooctonus dovrensis* n.sp. from Norway (Hymenoptera: Mymaridae). - Ent. scand. 11: 274- 276.
- Solem J. O., Steinkjer J. & Bretten S. 1987. Distribution and seasonal abundance of adult stoneflies (Plecoptera) in the Dovrefjell National Park, South Norway. - Fauna norv. Ser. B, 34: 45-50.
- Sparre Schneider, J. 1913. Til Dovres Lepidopterfauna. - Tromsø Mus. Aarsh. 34.
- Strand, O. & Skogland, T. 1991. Metodeutvikling for overvåking av fjellrev. - Oppdragsrapport til Dns TOV Program. Stensil, 8 s.
- Størkersen, Ø. R. 1992. Truede arter i Norge. Norwegian Red List. - DN- Rapport 1992:6.
- Størkersen, Ø. R. 1995. Bibliografi for Trøndersk Natur 1972- 1993, Vol 1- 20. - Trøndersk natur supplement Nr. 1: 1995.
- Suul, J. 1976. Faunistisk rapport fra Trøndelag 1970- 1974. - Sterna 15: 114- 126.
- Suul, J. 1977. Notat om fuglefaunaen og noen våtmarksområder av ornitologisk betydning i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag. - DKNVS, Museet, Trondheim. Stens. rapp. 13 s.
- Suul, J. 1978. Faunistisk rapport fra Sør-Trøndelag 1975- 1977. - Vår fuglefauna 1: 196.
- Sveum, P. & Solem, J. O. 1980. *Alaptus glbularis* n.sp. from Central Norway (Hymenoptera: Mymaridae). - Ent. scand. 11: 127- 128.
- Sveum, P. & Solem, J. O. 1981. Faunistical notes on Mymaridae (Hymenoptera). - Fauna norv. Ser. B. 28: 41- 43.

Sørensen, O. J., Kvam, T. & Myserud, I. 1984. Sentral registrering av store rovdyr i Norge. - Viltrapp. 30. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Sørensen, O. J. & Kvam, T. (red.). 1984. Rovviltprosjektet 1980- 1984. - Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Viltrapport 34: 82- 99.

Sørensen, O. J. & Kvam, T. 1986. Jerveundersøkelser i Snøhettaområdet i 1984. Bjørneregistreringer i Namsskogan våren/forsommeren 1985. - Rovviltprosj. Arbeidsrapport. 21. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk.

Sørumgård, R. 1992. Forslag til driftsplan for Snøhetta villreinområde 1993- 1997. - Stensiltrykk. 17 s.

Thingstad, P. G. & Rygh, O. 1980. Atlasprosjektet i Trøndelag. Situasjonsrapport pr. 10/ 2- 1980. - Trøndersk natur Suppl. 1980 1: 1- 55.

Thomassen, J. (red). 1991. Spesialavfallsanlegg, Hjerkin - Konsekvensutredninger. Fase 1: Oppsummering av miljø og naturressurser. - NINA Oppdragsmelding 139: 1- 115.

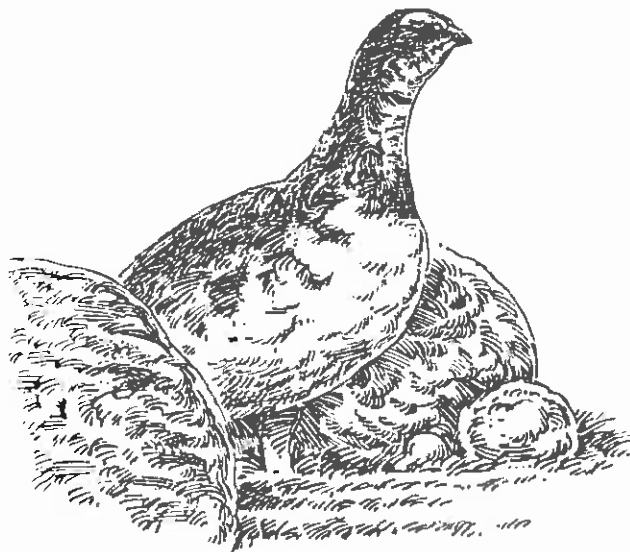
Vaag, A. B. 1987. Landsplan for forvaltning av bjørn, jerv og ulv. - DN Rapport nr. 6: 1987.

Villreinrådet 1992. Tiltaksplan for norske villreinområder. - Notat.

Villreinutvalget for Knutshø 1990. Driftsplan for Knutshø villreinområde 1990-94.

Wocke, M. F. 1864. Ein Beitrag zur Lepidoptenfauna Norwegens. - Stettinen Entomologische Zeitung 25: 166- 200.

Zachariassen, K. E. 1990. Sjeldne insektarter i Norge. Biller. - NINA Utredning 017: 1- 83.

POPULÆRVITENSKAPELIG LITTERATUR

Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J., L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L. 1994. Dovrefjell. 177s.

Den norske turistforenings årbok 1952. Dovrefjell. - Grøndal, Oslo.

Flislid, R. & Semb- Johansson (red.). 1980. - Norges dyr. Cappelen. Oslo.

Folkeaksjonen Redd Dovrefjell. 1993. Forvaltningen av Dovrefjell- på naturens premisser. - Seminar om framtidig forvaltning av Dovrefjellområdet. Kongsvoll den 10. og 11. mars 1993. 20 s.

Gjærevoll, O. & Ryvarden, L. (red.). 1975. Dovrefjell- Ormtjernkampen. - Norges Nasjonalparker 8. - Luther Forlag a.s. 131 s.

Grendal, R. E. & Sletvold, J. A. 1994. Viltet i Oppdal. - Del 1. 86 s. pluss kart.

Haftorn, S. 1971. Norges fugler. - Universitetsforlaget, Oslo.

Hagen, Y. 1952. Rovfuglene og viltpleien. - Gyldendal Norsk Forlag. Oslo.

Langenes, A. 1988. Dovrefjell. Historie, natur, dyreliv. - Dreyers forlag A/S. 195 s.

Mølmen, Ø. 1984. Den gamle elgfangsten i Dovre. - Dovre kulturstyre. 87 s.

Mølmen, Ø. 1995. Jakt og fangst i Oppdal. Opdal jeger og fiskarlag og Oppdal historielag. - Engers Boktrykkeri A/S, Otta. 304 s.

Semb- Johansson, A. (red.) 1990. Norges Dyr. Pattedyrene. Bind 1- 3. - Cappelens forlag, Oslo.

Skogland, T. 1986. Betydningen av naturinngrep for villreinen i Snøhetta. - Hognareinen 2: 52- 57.

Skogland, T. 1990. Klarer vi å bevare den sør-norske jervebestanden? - Kronikk Adresseavisen 224 (4) 29.10.90.

Skogland, T. 1994. Villrein. Fra urinnvåner til miljøbarometer. - Teknologisk forlag. 143 s.

Skogland, T. & Sæther, B. E. 1993. Klarer vi å bevare store rovdyr i Norge? - NJFFs fagseminar rapport 3: 62- 71.

Sør-Trøndelag fylkeskommune. 1994. Natur- og kulturminner. 58 s. pluss kart.

Miljøvernadv. i Sør-Trøndelag - Rapporter utgitt fra 1990

1990	Rapport 1/1990 UTGÅTT Årsrapport VAR-seksjonen 1989	1991	Rapport 6/91 Spesialavfall i Sør-Trøndelag
1990	Rapport 2/1990 UTGÅTT Mindre lakse- og sjørretvassdrag i Sør-Trøndelag.	1991	Rapport 7/91 Store rovdyr i Sør-Trøndelag og jerven i Dovre/Rondane, 1991. Bestander, konflikter og tiltak.
1990	Rapport 3/1990 FÅ EKS. Miljøhensyn i jordbruksområdene	1992	Rapport 1/92 UTGÅTT Natur- og friluftsverdier i Hofstadeltas nedbørfelt.
1990	Rapport 4/1990 FÅ EKS. Hyttenes vannforsyning	1992	Rapport 2/92 Overvåkning av lakseparasitten Gyrodactylus salaris i Sør-Trøndelag.
1990	Rapport 5/1990 UTGÅTT Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1989	1992	Rapport 3/92 Utviklingen i elgstammen i Sør- Trøndelag
1990	Rapport 6/1990 En ornitologisk konsekvensanalyse av Rusasetvatnet i Ørland kommune, Sør- Trøndelag, etter nedtappingen	1992	Rapport 4/92 Tilstand og status for vann og vassdrag i Sør-Trøndelag (Rådgivende Biologer)
1990	Rapport 7/1990 Jerveforvaltningen i Dovre/Rondane- regionen	1992	Rapport 5/92 Utkast til verneplan for sjøfugl i Sør-Trøndelag fylke
1990	Rapport 8/1990 De frivillige organisasjoner - Et potensiale i den lokale vilt- forvaltning?	1992	Rapport 6/92 Vurdering av drikkevannskildene i Sør-Trøndelag
1990	Rapport 9/1990 Arealavrenning fra jordbruksareal	1993	Rapport 1/93 Avfallsplan for Sør-Trøndelag
1990	Rapport 10/90 FÅ EKS. Elgmerkingsprosjektet i Selbu og Tydal	1993	Rapport 2/93 Handlingsplan for oppgradering av avfalls- plasser i Sør-Trøndelag
1990	Rapport 11/90 En analyse av det elvenære landskapet langs Orkla	1993	Rapport 3/93 Villrein og inngrep i Knutshø villrein- område
1991	Rapport 1/91 UTGÅTT Dovre/rondane jervregion. Årsrapport frå eit forvaltningssamarbeid mellom fylkesmennene i Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland.	1993	Rapport 4/93 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene
1991	Rapport 2/91 UTGÅTT Bjørn, jerv, ulv og gaupe i Sør-Trøndelag 1990	1994	Rapport 1/1994 Steinsdalselva Natur-, kultur og friluftslivsverdier
1991	Rapport 3/91 UTGÅTT Årsrapport fra landbrukskontrollen 1990.	1994	Rapport 2/94 Forurensningsundersøkelser i 12 vassdrag i Sør-Trøndelag
1991	Rapport 4/91 UTGÅTT Strategisk plan 1991 - 1995 Virksomhetsplan 1991	1994	Rapport 3/94 Hvem, hva, hvor i vassdrags- forvaltningen
1991	Rapport 5/91 Overvåkning av 6 innsjøer/vassdrag i Sør-Trøndelag	1994	Rapport 4/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Skogreservatene

1994	Rapport 5/94 Fylkesplan for utslipp til gode sjøresipienter	1995	Rapport 7/95 Statusrapport om flora/vegetasjon og fauna i det foreslåtte verneområdet Forelhogna i Sør-Trøndelag
1994	Rapport 6/94 Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap - S-T fylke	1995	Rapport 8/95 Handlingsplan for friluftsliv i Sør-Trøndelag
1994	Rapport 7/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarkereservatene og fuglefredningsområdene	1996	(Rapport 1/96) Miljøtilstanden i Sør-Trøndelag
1994	Rapport 8/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap III Sølandet, Røros kommune	1996	Rapport 2/96 Forvaltningsplan for moskus på Dovre
1994	Rapport 9/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap II	1996	Rapport 3/96 Statusrapport for dyrelivet i det foreslåtte verneområdet på Dovrefjell i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag
1994	Rapport 10/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Nasjonalparker, landskapsvernområder, plantefredningsområder og naturminner i S-T		
1994	Rapport 11/94 Referat fra seminar om miljøkriminalitet og miljøsam arbeid		
1994	Rapport 12/94 Vern av biologisk mangfold Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap I		
1995	Rapport 1/95 Beitemarkssopp i seterlandskapet i Budalen, Midtre Gauldal, i 1994		
1995	Rapport 2/95 Seterlandskapet i Budalen og Endalen, Midtre Gauldal, Midt-Norge Kulturhistoriske og økologiske forhold i fjellets kulturlandsskap		
1995	Rapport 3/95 Elveoslandskap i Sør-Trøndelag fylke En statusrapport		
1995	Rapport 4/95 Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarksreservatene I Verneområdene i Gaulosen - oversikt over naturfaglig kunnskap		
1995	Rapport 5/95 Miljøvern i kommunene - delrapport Status og utfordringer		
1995	Rapport 6/95 Resultatkontroll i 16 sidevassdrag til Orkla og Gaula		